

**STRATEGIA ROZWOJU
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO
GMINY BOGUCHWAŁA
NA LATA
2008 – 2015**

Boguchwała 2008

MISJA GMINY

Wypracowaną w niniejszej Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Boguchwała na lata 2008 - 2015 pożądaną wizję rozwoju – misją gminy jest:

Wykorzystanie istniejących zasobów endo i egzogenicznych dla stworzenia warunków postępu cywilizacyjnego i wzrostu społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie wszechstronnego wielofunkcyjnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju całej gminy.

Stworzenie obecnym i przyszłym mieszkańcom gminy wysokiego standardu zamieszkiwania i życia, w warunkach ekologicznie czystego otoczenia. Budowanie korzystnego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, budownictwa mieszkaniowego, stworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów, a także stymulowanie rozwoju aktywnego społeczeństwa obywatelskiego, które zapewni atrakcyjną przyszłość następnym pokoleniom.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. DIAGNOZA STANU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY BOGUCHWAŁA	
1. Ogólna charakterystyka gminy i jej położenie	6
2. Przekrój demograficzny i rynek pracy	9
3. Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne	12
4. Zagadnienia społeczne	14
5. Infrastruktura techniczna	27
6. Sytuacja gospodarcza	33
7. Diagnoza stanu wsi i rolnictwa	35
8. Budżet gminy w latach 2004-2007	37
9. Analiza SWOT	41
III. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY BOGUCHWAŁA	
1. Obszar strategiczny I – Innowacyjna gospodarka	44
2. Obszar strategiczny II – Infrastruktura i środowisko	47
3. Obszar strategiczny III – Kapitał ludzki	51
4. Obszar strategiczny IV – Kultura, turystyka, sport i wypoczynek	56
5. Obszar strategiczny V – Budowanie wizerunku gminy	58
IV. TABELA ZGODNOŚCI STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	62
V. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI POSTĘPU REALIZACJI STRATEGII ...	74
VI. SZCZEGÓŁOWE ZESTAWIENIE ZADAŃ – ZAŁĄCZNIK	77

I. WSTĘP

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej i wynikający z tego długofalowy system programowania rozwoju lokalnego i regionalnego nakłada na administrację publiczną, rządową i samorządową, obowiązek prowadzenia systematycznych prac planistycznych w celu programowania swoich działań w obszarze rozwoju społeczno – gospodarczego oraz zarządzania procesami inwestycyjnymi.

Niezależność społeczności samorządowych w zakresie planowania swojego rozwoju, zagwarantowana Europejską Kartą Samorządu, a także polskimi regulacjami prawnymi wymaga również samodzielnego planowania strategicznego. Trudno wyobrazić sobie sukces rozwojowy i wzrost zamożności całych społeczeństw w skali makro bez wcześniejszego sporządzenia precyzyjnych dokumentów planistycznych przewidujących działania, które mają doprowadzić społeczność do pożądanego stanu rozwoju w przyszłości, czyli inaczej realizacji własnej wizji rozwoju.

Strategia jest całościową koncepcją rozwoju gminy jako społeczności lokalnej. Jej istota polega na wyborze długoterminowych celów głównych i celów pośrednich oraz wyznaczenie metod ich osiągania, w tym zasobów niezbędnych dla zrealizowania tych celów, w określonych warunkach, przy danych ograniczeniach oraz w ramach przyjętego horyzontu czasowego. Strategia rozwoju lokalnego jest koncepcją działania zmierzającego do jego zrównoważonego i długotrwałego rozwoju, przedstawioną w formie zwartego dokumentu determinującego osiąganie zamierzonych celów. Składa się z diagnozy stanu istniejącego, analizy SWOT – mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń, misji, wizji, celów strategicznych i celów pośrednich, mechanizmu monitorowania realizacji i korygowania wdrażania strategii.

Nieodłącznym elementem planowania strategicznego jest zdefiniowanie misji organizacji. A jaką rolę pełni deklaracja misji w rozwoju gminy? Obecnie, a w istocie już od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, większość społeczności samorządowych, czy organizacji w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej ma formalnie sformułowaną Misję (tzw. Deklarację Misji). Należy jednak wyraźnie odróżnić fakt posiadania takiego dokumentu od samej misji czy jej poczucia. Utożsamienie się z misją jest istotne, jeśli członkowie społeczności lokalnej mają wierzyć w ukierunkowany rozwój swojej gminy, muszą mieć poczucie, że ich gmina, istnieje po to, żeby coś osiągnąć. Sformułowanie Misji, dotyczy wszystkich aspektów, czy też kierunków rozwoju danej społeczności lokalnej. Gdy członkowie społeczności lokalnej, czy pracownicy rozumieją i wierzą w jasno

sprecyzowane cele strategii rozwoju organizacji czy wspólnoty samorządowej, widzą jak inni wnoszą swój wkład w jego wzrost, przynosi to duży efekt motywacyjny.

II. DIAGNOZA STANU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO GMINY BOGUCHWAŁA

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY I JEJ POŁOŻENIE

Historia

Pierwsze ślady osadnictwa na terenie gminy datują się na około 3 tysiące lat przed naszą erą, o czym świadczą liczne odkrycia i znaleziska archeologiczne. Pierwsi mieszkańcy tych terenów byli najprawdopodobniej rolnikami. Położenie terenu gminy przy jednym z odgałęzień szlaku bursztynowego przyczyniło się do rozwoju tego obszaru w czasach Cesarstwa Rzymskiego. W czasach wczesnośredniowiecznych teren gminy Boguchwała wraz z całym okręgiem rzeszowskim leżał na granicy pomiędzy Rusią Halicką a państwem pierwszych Piastów. Ostatecznie w 1340 roku Kazimierz Wielki przyłączył tereny dzisiejszej gminy Boguchwała do państwa polskiego.

Pierwsza pisemna wzmianka o Boguchwale (ówczesnej Pietraszówce) pochodzi z drugiej połowy XIV wieku – 1375 rok, przy okazji lokalizacji sąsiedniej wsi Lutoryż. Inne wsie gminy po raz pierwszy odnajdujemy w dokumencie datowanym na lata 1424-1449, dotyczącym Kielanówki, Raclawówki oraz Topolówki (Nosówki).

Miejscowości z zachodniej części gminy przez długi okres związane były z ziemią sandomierską i Małopolską. Pierwsze zachowane wzmianki wymieniają Zgłobień jako posag wnoszony do rodu Leliwitów Tarnowskich w 1409 roku.

Dokument z 1438 roku wymienia klucz zgłobieński, w skład którego – oprócz Zgłobnia – wchodziły wsie: Wola Zgłobieńska, Nockowa, Wiśniowa, Niechobrz, część Topolówki oraz do 1944 roku Błędowa Zgłobieńska. W późniejszym okresie dobra te przechodzą do rodu Odrowążów Jordanów, a następnie Ligęzów. Dzięki temu większość wiosek z terenu dzisiejszej gminy Boguchwała stała się własnością jednego właściciela.

Za czasów Mikołaja Spytki Ligęzy, kasztelana sandomierskiego, właściciela Rzeszowa wsie z całej gminy przeżywały dość szybki rozwój gospodarczy. W latach dwudziestych XVII wieku rejony te ucierpiały w wyniku groźnych najazdów Tatarów.

Gospodarczo-społecznemu rozwojowi dzisiejszej gminy Boguchwała nie sprzyjało nadejście epoki saskiej. W XVIII wieku chlubą dla wsi gminy Boguchwała była działalność fundatorska wielkiego magnata księcia Teodora Konstantego Lubomirskiego. Będąc właścicielem „państwa boguchwalskiego”, w skład którego wchodziły Boguchwała, Lutoryż, Zgłobień, Błędowa, Nosówka, Wola Zgłobieńska, starał się uczynić je organizmem konkurencyjnym dla

miasta Rzeszowa. Wyrazem tego było uzyskanie dla wsi Boguchwała praw miejskich w 1728 roku. Przebudowano wtedy dawny dwór boguchwański we wspaniały pałac barokowy. Z początkiem XIX wieku dobra boguchwańskie zakupiła rodzina Straszewskich spod Płocka. Po odzyskaniu niepodległości następni właściciele Wanda i Zenon Suszyccy oddali cały majątek z pałacem na rzecz Akademii Umiejętności.

Po drugiej Wojnie Światowej kilkakrotnie następowały zmiany administracyjne na obecnym terenie gminy Boguchwała. W latach 1973-1976 była gmina Raclawówka i gmina Boguchwała, które zostały połączone w 1976 roku. Od tego czasu obszar gminy wraz z 11 sołectwami wynosił 96,2 km². Decyzją Rady Ministrów od dnia 1 stycznia 2008 roku zmianie uległy granice administracyjne gminy, ponieważ sołectwo Zwiężczyca zostało odłączone od gminy Boguchwała i włączone do obszaru miasta Rzeszowa. Jednocześnie miejscowość Boguchwała odzyskała utracone ponad 200 lat temu prawa miejskie. Obecnie gmina Boguchwała jest gminą miejsko-wiejską, w skład której wchodzi 9 miejscowości i jedno miasto.

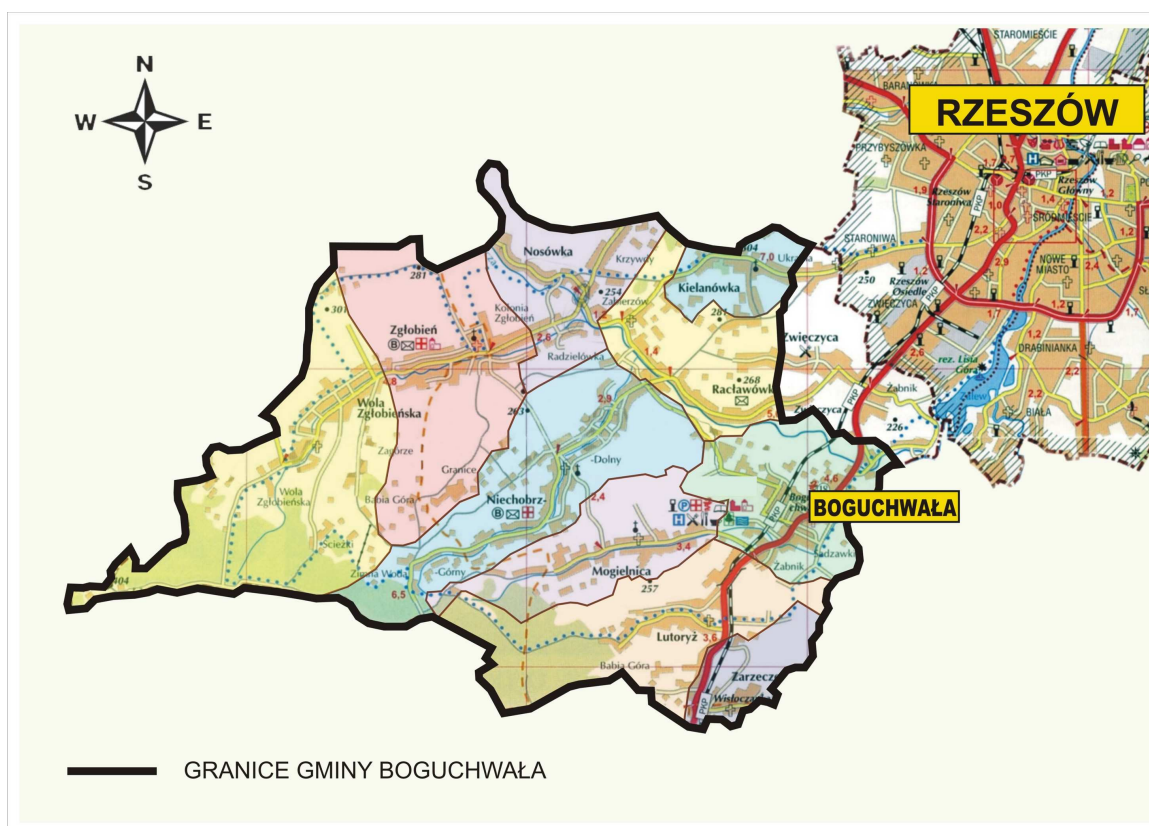
Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna

Gmina Boguchwała pod względem fizyczno-geograficznym należy do obszaru Europy Zachodniej, prowincji Karpaty i Podkarpacie, podprowincji - Zewnętrzne Karpaty, makroregionu – Pogórze Karpackie, mezoregionu - na granicy Przedgórze Rzeszowskiego i Pogórze Dynowskiego.

Pod względem administracyjnym gmina Boguchwała znajduje się w powiecie rzeszowskim województwa podkarpackiego. Graniczy z nią 6 innych gmin: Świlcza od północnego-zachodu, Rzeszów od północy, Tyczyn od wschodu, Lubenia od południowego-wschodu, Czudec od południa i Iwierzycze od zachodu.

Dogodne położenie komunikacyjne czyni gminę łatwo dostępną dla turystów. Stolica gminy - Boguchwała znajduje się przy drodze krajowej numer 9 wiodącej w kierunku granicy państwa polskiego ze Słowacją i przejścia granicznego w Barwinku. Ważne znaczenie dla gminy ma również jej położenie na obrzeżach miasta Rzeszowa, będącego stolicą województwa podkarpackiego.

Położenie gminy Boguchwała

Powierzchnia i ludność

Konsekwencją zmiany granic gminy Boguchwała jest zmniejszenie powierzchni i liczby mieszkańców gminy. W związku z odejściem Zwiężycy do Rzeszowa powierzchnia gminy zmniejszyła się o 7,23 km², natomiast liczba ludności o 3 352 mieszkańców.

Na dzień 1 stycznia 2008 roku na terenie gminy Boguchwała obejmującej obszar 88,97 km², gęstość zaludnienia wynosi 206 osób/km². Jest to wartość wyższa od średniej wojewódzkiej wynoszącej 119 osób/km² oraz krajowej wynoszącej 122 osób/km².

Podział administracyjny

Od 1 stycznia 2008 roku gminę tworzy 10 miejscowości:

- ✓ Miasto Boguchwała – 5 657 mieszkańców,
- ✓ Lutoryż – 1 604 mieszkańców,
- ✓ Mogielnica – 1 076 mieszkańców,
- ✓ Raclawówka – 1 344 mieszkańców,
- ✓ Nosówka – 1 283 mieszkańców,
- ✓ Zarzecze – 550 mieszkańców,

- ✓ Niechobrz – 2 765 mieszkańców,
- ✓ Kielanówka – 1 111 mieszkańców,
- ✓ Zgłobień – 1 560 mieszkańców,
- ✓ Wola Zgłobieńska – 1 397 mieszkańców.

Podział administracyjny gminy Boguchwała

Najliczniejszą miejscowością w gminie jest miasto Boguchwała – 5 657 mieszkańców, najmniej liczną sołectwo Zarzecze z 550 mieszkańcami.

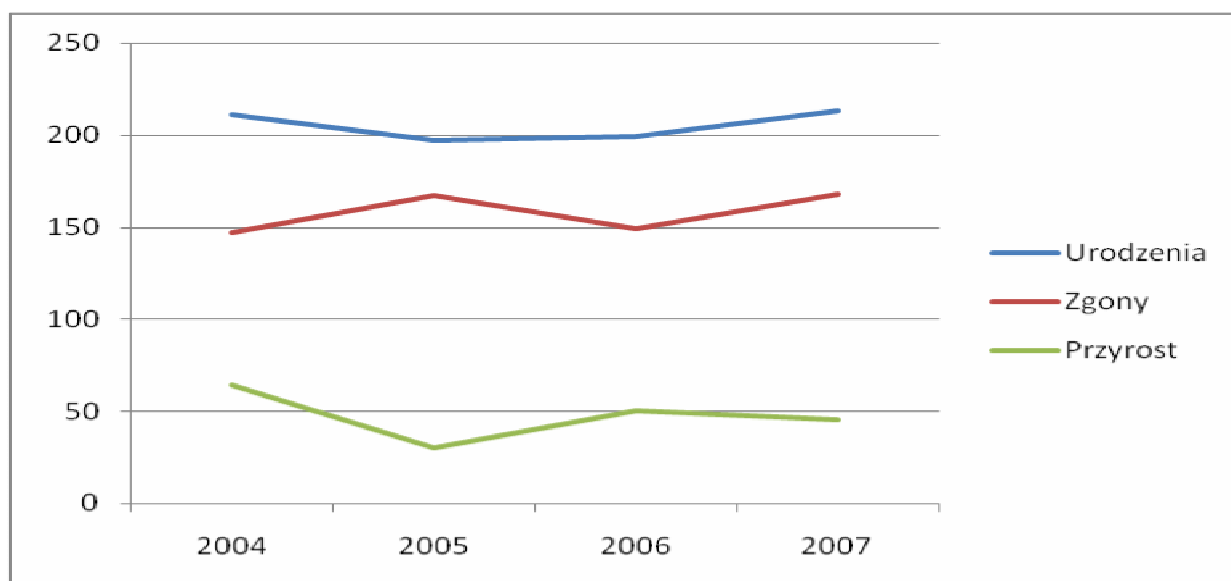
2. PRZEKRÓJ DEMOGRAFICZNY I RYNEK PRACY

Sytuacja demograficzna

Na terenie gminy mieszka aktualnie 18 347 osób, co stanowi 0,87 % liczącego blisko 2,1 mln mieszkańców województwa podkarpackiego. Zamieszkują oni miasto Boguchwała oraz dziewięć sołectw: Lutoryż, Mogielnicę, Racławówkę, Nosówkę, Zarzecze, Niechobrz, Kielanówkę, Zgłobień i Wolę Zgłobieńską. W ostatnich latach zmniejsza się odsetek urodzin,

co jest zjawiskiem ogólnopolskim, mimo wszystko przyrost naturalny w gminie Boguchwała jest dodatni.

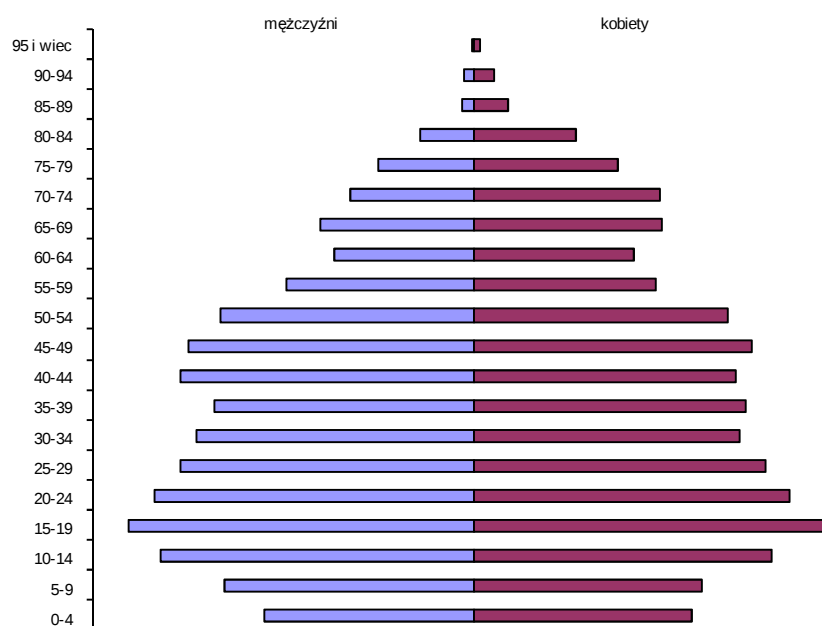
Urodzenia, zgony, przyrost naturalny w latach 2004 – 2007

Źródło: Urząd Miejski w Boguchwale

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Boguchwała, obecnie korzystna, pokazuje zmniejszający się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, co w przyszłości spowoduje spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Drzewo demograficzne gminy Boguchwała

Źródło: Urząd Miejski w Boguchwale

Struktura zatrudnienia i bezrobocie

Strukturę zatrudnienia na terenie gminy można określić na podstawie wykazu działalności gospodarczej. Zatrudnienie na terenie gminy zapewniają jedno lub kilkusobowe firmy rodzinne (usługi, handel, drobna wytwórczość) oraz zakłady produkcyjne, takie jak Zakład Porcelany Elektrotechnicznej „Zapel” S.A, Zakład Naprawy Samochodów Ciężarowych, Gminna Spółdzielnia SCh, Zakład Gospodarki Komunalnej oraz jednostki organizacyjne gminy Boguchwała. Duży odsetek mieszkańców gminy pracuje na terenie Rzeszowa.

Według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie województwa podkarpackiego na koniec 2007 roku oscyluje w granicach 14,4% (była wyższa od krajowej o 3,0 pkt. procentowe). Jest ona jednak prawdopodobnie wyższa, gdyż nie uwzględnia bezrobocia ukrytego – agrarnego, związanego z pracą w drobnotowarowym rolnictwie.

Na terenie gminy Boguchwała w ostatnich latach odnotowuje się systematyczny spadek bezrobocia. Wydaje się, że jedną z przyczyn utrzymującej się tendencji spadkowej bezrobocia od 2004 roku jest między innymi wejście Polski do Unii Europejskiej, a co za tym idzie, otwarcie zagranicznych rynków pracy.

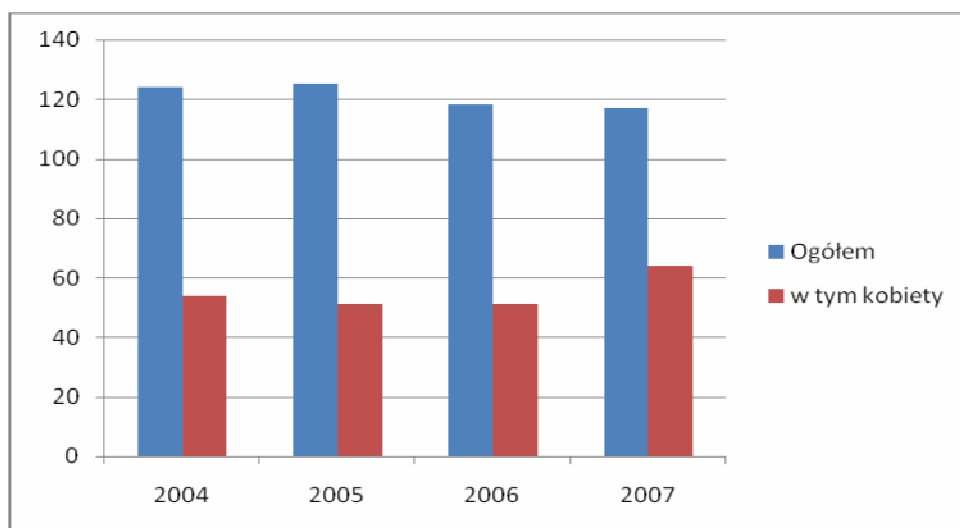
Ilość i struktura zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gminy Boguchwała

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Rzeszowie

Odsetek bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy Boguchwała wynosił na koniec 2007 roku 9,68%.

Bezrobotni z prawem do zasiłku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Rzeszowie

Na terenie gminy Boguchwała od kwietnia 2003 roku funkcjonuje Oddział Powiatowego Urzędu Pracy, który prowadzi działania wspomagające poszukiwanie pracy przez bezrobotnych.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZASOBY NATURALNE

Ze względu na budowę geologiczną obszar gminy cechuje się dość ciekawą i zróżnicowaną rzeźbą terenu, która w połączeniu z budową geomorfologiczną, stopniem zachowania i charakterem szaty roślinnej, strukturą użytków rolnych oraz zabytkami kultury materialnej decyduje o walorach krajobrazowych terenu.

Wyraźnie czytelne jest także zróżnicowanie morfologiczne obszaru gminy, której przeważająca część położona jest w granicach Pogórza Rzeszowskiego (Rynna Podkarpacka). W jego obrębie dają się wyraźnie wydzielić: wierzchowiny lessowe, doliny boczne i doliny nieckowate, charakterystyczna jest w krajobrazie wierzchowina plejstocénska o pagórkowatej powierzchni porozcinana przez doliny dopływów bocznych Wisłoka oraz liczne doliny nieckowate o wyraźnych zboczach przechodzących w płaskie dna. Doliny boczne rozcinające wierzchowinę to doliny potoków Paryja, Lubcza i Mogielnica. Są to formy o szerokości od 100 do 500 m, o płaskich, lokalnie podmokłych dnach i wyraźnych zboczach. W obrębie doliny Wisłoka, która zajmuje wschodnią część gminy wyraźnie czytelna jest terasa zalewowa, nadzalewowa wysoka oraz starorzecza. Urozmaicheniem pradoliny są zakola

Wisłoka o płaskim dnie z dość ostro zarysowanymi krawędziami, nieczynne, wyeksploatowane żwirowiska, liczne zakrzewienia i zadrzewienia.

Północna część gminy należąca do Pogórza Rzeszowskiego charakteryzuje się wyraźnie pagórkowatym krajobrazem. Ten typ krajobrazu tworzą płaskie garby o wysokościach dochodzących do 300 m n.p.m., porożcinane przez wspomniane wyżej doliny dopływów bocznych Wisłoka oraz doliny nieckowate.

Najbardziej atrakcyjna, południowa i południowo - zachodnia część gminy, w skład której wchodzi przede wszystkim Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu, położona w przeważającej części na Pogórzu Strzyżowskim jest urzeźbiona rozległymi, falistymi garbami. Dużą część powierzchni gminy zajmują użytki rolne, które ukształtowały jej krajobraz kulturowy jako rolniczy, z charakterystyczną dla niego mozaiką upraw rolnych, łąk, pastwisk i śródpolnych zadrzewień.

Część obszaru gminy o powierzchni około 2000 ha zajmuje Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu. Przebieg jego granicy na obszarze gminy jest następujący: od przysiółka Wieprzówka, położonego na granicy gmin Boguchwała i Iwierzycy prowadzi wzdłuż utwardzonej drogi do Woli Zgłobieńskiej, a stąd przez wzniesienie do przysiółka Zagórze, gdzie skręcając na południe dochodzi do drogi Czudec - Rzeszów w miejscowości Niechobrz. W tym miejscu granica skręca w kierunku południowo - wschodnim i dochodzi do kompleksu leśnego w Mogielnicy, by po granicy lasu dotrzeć do Lutoryża, gdzie skręcając na wschód dociera do drogi Rzeszów - Krosno. Następnie biegnie wspomnianą drogą w kierunku południowym i opuszcza teren gminy w miejscowości Zarzecze. Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje w południowej części gminy obszar o wyżynnej rzeźbie terenu z wysokościami dochodzącymi do 400 m n.p.m. Na uwagę zasługuje fakt, że wszystkie większe kompleksy leśne w tej ubogiej w lasy gminie znajdują się na obszarze Strzyżowsko-Sędziszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, tworząc w kompozycji z użytkami rolnymi oraz licznymi wzniesieniami i dolinkami ciekawie ukształtowany krajobraz.

Bliskość dużego ośrodka miejskiego jakim jest Rzeszów oraz zasoby krajobrazowo-przyrodnicze sprzyjają rozwojowi turystyki weekendowej. Tereny najbardziej atrakcyjne pod tym względem są niestety pozbawione bazy turystyczno-noclegowej. Baza taka istnieje w miejscowościach zlokalizowanych przy głównych trasach komunikacyjnych. Mogłaby być ona wykorzystana do obsługi ruchu turystycznego związanego z obiektami zabytkowymi. Obiekty zabytkowe wymagają jednak odnowienia, promocji, poszerzenia dostępności

o zorganizowanie ekspozycji wewnątrz obiektów. Barięą w ich odnowieniu jest struktura własności oraz brak środków finansowych.

Na terenie gminy zlokalizowane sę: ścieżka rowerowa wokół gminy o długości 45 km z miejscami do odpoczynku, żółty szlak pieszo-turystyczny. Innym rejonem wykorzystywanym rekreacyjnie jest nabrzeże rzeki Wisłok (wędkowanie, spacer).

Zasoby naturalne

Na terenie gminy Boguchwała znajduje się złoże ropy naftowej, zlokalizowane w rejonie wsi Nosówka. Dla złoża utworzony został obszar górniczy „Nosówka”. Ropa z tego złoża jest ropą parafinową i beżsiarkową. Aktualnie jest wydobywana z odwiertu Nr 7 i przesyłana rurociągiem do kopalni usytuowanej w południowej części wsi Nosówka. Ropa wywożona jest autocysternami i sprzedawana do Rafinerii Ropy w Jaśle.

W północnej części gminy, na terenie wsi Kielanówka znajduje się złoże gazu ziemnego, dla którego został utworzony obszar górniczy „Kielanówka - Rzeszów I”.

W kamieniołomie w Niechobrze pozyskiwany jest kamień służący głównie do utwardzania dróg lokalnych.

Na terenie gminy znajdują się pokłady gliny do niedawna eksploatowane przez niewielkie cegielnie – obecnie niewykorzystywane.

Sę również udokumentowane pokłady gipsu oraz kamienia wapiennego – nie eksploatowane.

4. ZAGADNIENIA SPOŁECZNE

Ochrona zdrowia

Służba zdrowia działająca na terenie gminy Boguchwała zabezpiecza potrzeby mieszkańców przede wszystkim w zakresie podstawowej opieki medycznej, zapewnionej przez: Zakład Opieki Zdrowotnej Nr 2 w Rzeszowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sokrates” oraz Centrum Medyczne „Medyk” oddział w Boguchwale. Świadczenia zdrowotne wykonywane sę w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Boguchwale (ZOZ Nr 2), w Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Zgłobniu, Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Niechobrze i Punkcie Lekarskim w Woli Zgłobieńskiej (ZOZ Sokrates), Przychodni Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów w Boguchwale (Medyk).

Na terenie gminy Boguchwała znajduje się trzy apteki (Niechobrz, Boguchwała, Zgłobień) oraz jeden punkt apteczny (Boguchwała).

Stan techniczno-organizacyjny i wyposażenie ośrodków zdrowia jest na dobrym poziomie. W stosunku do lat ubiegłych obserwuje się polepszenie zakresu usług medycznych świadczonych na rzecz mieszkańców.

Potrzeby w zakresie specjalistycznej i szpitalnej opieki medycznej mogą być częściowo zaspokojone na terenie gminy lub na terenie sąsiedniego miasta Rzeszowa.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej w gminie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), wykonując zadania własne i zlecone. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale świadczy pomoc na rzecz rodzin zamieszkałych na terenie gminy, które z różnych powodów znalazły się w trudnej sytuacji ekonomicznej, zdrowotnej, bytowej. Katalog udzielanej pomocy określa statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, należą do nich między innymi pomoc finansowa w postaci zasiłków (stałe, okresowe, rodzinne, pielęgnacyjne), zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, dożywianie dzieci w szkołach na terenie gminy, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci.

Pomoc może mieć charakter stały, okresowy oraz doraźny i zależy od indywidualnej sytuacji życiowej rodziny uwzględnionej w rodzinnym wywiadzie środowiskowym.

Wydatki na pomoc społeczną i liczba podopiecznych w latach 2005 – 2007

Rok	Wydatki na zadania własne gminy (zł)			Wydatki na zadania zlecone gminy (zł)		Kwota wydatków ogółem (zł)	liczba rodzin objętych pomocą	liczba osób objętych pomocą
	zasiłki i pomoc w naturze	dożywianie dzieci	usługi opiekuńcze	zasiłki stałe	specjalistyczne usługi opiekuńcze			
2005	388 936	125 259	109 108	54 253	2 087	679 643	567	1 233
2006	478 565	147 717	110 253	58 376	8 622	803 533	643	1 079
2007	485 611	151 150	105 111	63 667	26 326	831 865	623	1 023

Źródło: Opracowanie GOPS

Wydatki na realizację świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjne w latach 2005 – 2007

Rok	Kwota wyd. na realizację świadczeń	Liczba rodzin objętych świadczeniem
2005	3 466 590	1 567
2006	5 034 104	1 620
2007	5 418 945	1 497

Źródło: Opracowanie GOPS

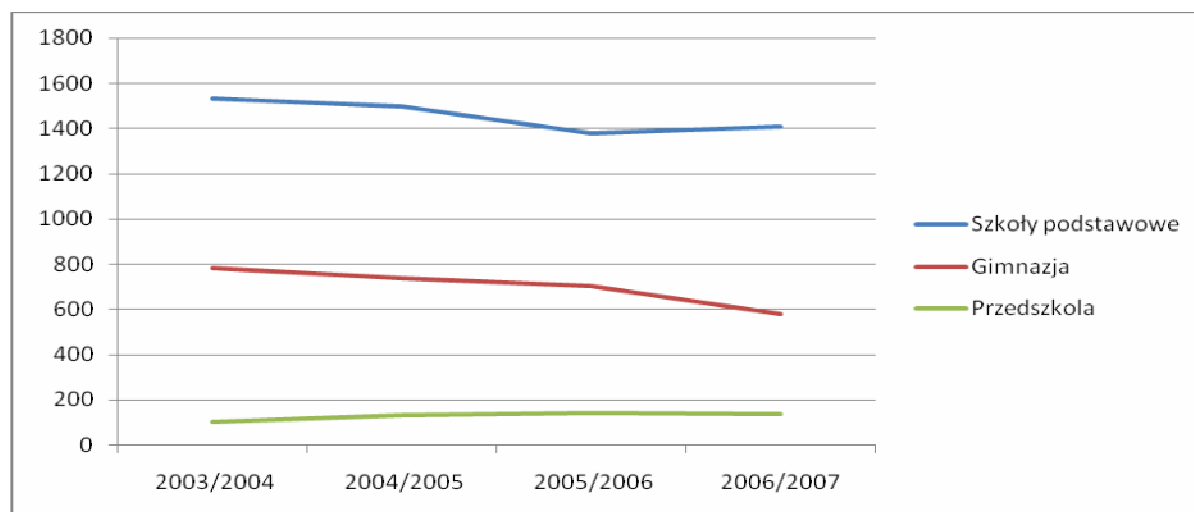
Wspominając o Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i jego roli w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, nie sposób nie wspomnieć o założonym 23 grudnia 2006 roku w Raławówce Domie Samotnej Matki, który służy pomocą kobietom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i rodzinnej.

Dom ten znajduje się pod opieką Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta i obecnie zamieszkuje go 12 kobiet. Dom Samotnej Matki w Raławówce może przyjąć maksymalnie 50 kobiet, nie mających wsparcia ze strony najbliższej rodziny, niejednokrotnie pozbawione dachu nad głową i środków do życia. Znajdują się tu także dwa lokale socjalne, które mogą być przyznane osobom potrzebującym w ramach interwencji kryzysowej.

Oświata

Gmina Boguchwała posiada dobrze rozwiniętą sieć szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli. Obecnie bazę oświatową gminy Boguchwała tworzy sieć 11 szkół podstawowych, 3 gimnazja oraz 2 przedszkola.

Liczba uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych w latach 2003 – 2007

Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych w latach 2004 – 2007

Miejscowość	Rok szkolny 2003/2004		Rok szkolny 2004/2005		Rok szkolny 2005/2006		Rok szkolny 2006/2007	
	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały
Boguchwała	457	19	456	19	409	17	391	16
Kielanówka	89	7	87	7	83	6	100	7
Lutoryż	131	7	127	7	120	7	119	7
Mogielnica	96	6	92	7	86	7	88	7
Niechobrz	155	9	141	8	129	7	141	7
Niechobrz	67	6	66	6	54	6	54	6
Nosówka	100	7	92	7	85	7	93	7
Raławówka	102	7	109	7	97	7	97	7
Wola Zgłobieńska	124	7	119	7	125	7	126	7
Zarzecze	63	6	64	6	65	7	67	7
Zgłobień	146	8	144	7	123	7	128	7
RAZEM	1 530	89	1 497	88	1 376	85	1 404	85

Źródło: Opracowanie własne

Liczba uczniów i oddziałów w gimnazjach w latach 2004 – 2007

Miejscowość	Rok szkolny 2003/2004		Rok szkolny 2004/2005		Rok szkolny 2005/2006		Rok szkolny 2006/2007	
	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały
Boguchwała	362	14	303	13	303	12	249	11
Niechobrz	186	9	204	9	175	8	139	6
Raławówka	234	9	232	9	224	9	192	8
RAZEM	782	32	739	31	702	29	580	25

Źródło: Opracowanie własne

Liczba uczniów i oddziałów w przedszkolach w latach 2004 – 2007

Miejscowość	Rok szkolny 2003/2004		Rok szkolny 2004/2005		rok szkolny 2005/2006		Rok szkolny 2006/2007	
	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały	uczniowie	oddziały
Boguchwała	73	4	97	4	100	4	100	4
Niechobrz	30	2	18	1	18	1	13	1
Kielanówka	0	0	20	1	25	1	25	1
RAZEM	103	6	135	6	143	6	138	6

Źródło: Opracowanie własne

Obsługą administracyjną, finansową i organizacyjną szkół i placówek oświatowych na terenie gminy Boguchwała zajmuje się Zespół Ekonomiczno-Oświatowy Szkół i Placówek Oświatowych (ZEASiPO), będący jednostką budżetową gminy Boguchwała.

Warunki mieszkaniowe

O poziomie życia ludności w dużym stopniu decydują warunki mieszkaniowe. Ostatnie lata wykazują wzrost liczby budowanych domów przez osoby fizyczne. Na terenie gminy jest w sumie 9 mieszkań komunalnych, które można zaliczyć do średniego standardu wyposażenia w urządzenia techniczne i sanitarne.

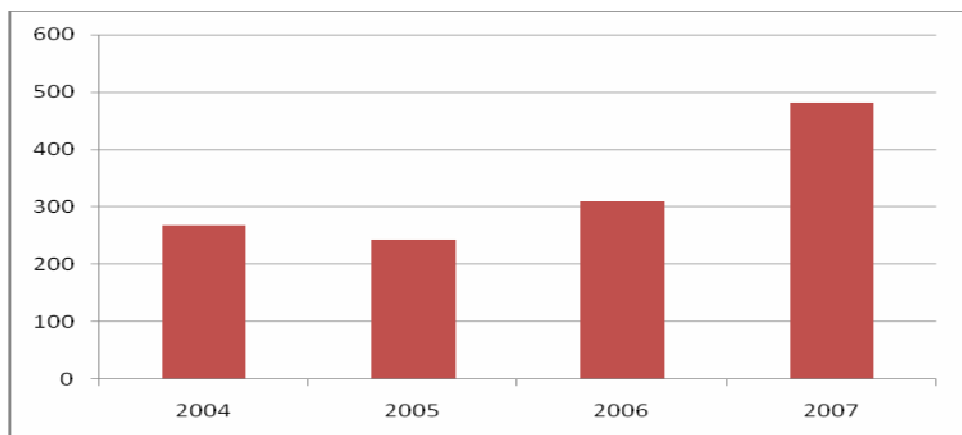
Ilość budynków mieszkalnych oddanych do użytku w latach 2004 – 2007

Miejscowość	2004	2005	2006	2007
Raławówka	11	23	16	16
Niechobrz	11	10	15	23
Nosówka	2	6	8	10
Wola Zgłobieńska	3	1	4	10
Lutoryż	4	7	4	12
Kielanówka	15	6	10	13
Mogielnica	6	8	10	8
Zgłobień	2	1	4	6
Zarzecze	2	4	3	3
Boguchwała	27	11	33	23
RRAZEM	83	77	107	124

Źródło: Opracowanie własne

O ciągłym wzroście zainteresowania budownictwem mieszkaniowym na terenie gminy Boguchwała świadczy rosnąca ilość wydawanych warunków zabudowy dla budownictwa indywidualnego, a także wielorodzinnego.

Liczba wydanych warunków zabudowy na terenie gminy w latach 2004 – 2007

Źródło: Opracowanie własne

Sport i rekreacja

Na terenie gminy działa 7 klubów sportowych: Zakładowy Klub Sportowy Izolator Boguchwała oraz kluby amatorskie: „Jedność” Niechobrz, „Iskra” Zgłobień, „Grom” Mogielnica, „Płomyk” Lutoryż, „Novi” Nosówka i „Motor” Boguchwała. Kluby te prowadzą sekcje piłki nożnej, sekcje szachowe i inne, biorą udział w rozgrywkach na różnym poziomie. Wydatki na prowadzenie działalności sportowej klubów amatorskich pochodzą głównie z budżetu gminy.

W szkołach działa w sumie 9 Uczniowskich Klubów Sportowych: „Atlas” i „Gimnasion” w Boguchwale, „Ikar” w Niechobrze, „Żółwki” w Nosówce, „Tajfun” w Raławówce, „Strumyk” w Woli Zgłobieńskiej, „Impuls” w Zgłobniu i Uczniowski Klub Jeździecki „Dukat Kielanówka”. Niemal każdego roku uczniowie-sportowcy gminy Boguchwała zdobywają laury zarówno zespołowe jak i indywidualne na zawodach rejonowych lub wojewódzkich.

Wiele imprez sportowych na trwałe zagościło w kalendarzu wydarzeń gminnych. Niemalą rolę w ich organizowaniu i finansowaniu odgrywają działające na terenie gminy stowarzyszenia, które upowszechniają kulturę fizyczną i sport wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, wspierając wiele amatorskich imprez sportowych oraz letnie kolonie dla dzieci szkolnych. Prowadzą działalność turystyczną, krajoznawczą, a także edukacyjną i terapeutyczną na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wyróżniającą się organizacją w tej dziedzinie jest Stowarzyszenie Sportowo - Turystyczne LUBCZA z siedzibą w Raławówce. Od kilku lat prowadzi aktywną działalność w zakresie sportu amatorskiego. W zorganizowanej przez to Stowarzyszenie Boguchwałskiej Amatorskiej Lidze Siatkówki uczestniczy 16 drużyn dorosłych zawodników i 22 zespoły skupiające dzieci i młodzież z terenu gminy Boguchwała oraz gmin i miast ościennych. Dzięki temu amatorsko uprawia siatkówkę około 450 osób. Stowarzyszenie patronuje również kolejnym edycjom Gminnej Ligi Piłki Halowej Oldbojów.

Malownicze położenie gminy zachęca do aktywnego uprawiania turystyki i rekreacji. Turyści-kolarze mogą podziwiać piękno gminy, korzystając ze ścieżki rowerowej, dróg, duktów polnych i odpowiednio przygotowanych ścieżek polnych. 45-cio kilometrowy szlak rowerowy biegnący najpiękniejszymi zakątkami gminy Boguchwała pozwala uniknąć męczącej jazdy ruchliwymi drogami asfaltowymi. Przez gminę przebiega najbardziej malownicza część popularnego szlaku turystycznego (żółtego) o nazwie "Dookoła Rzeszowa". Jego zaliczenie daje uprawnienia do otrzymania odznaki turystycznej PTTK.

Część leśnych obszarów gminy obejmuje teren Strzyżowsko-Sędziszowskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego oraz rezerwat „Wielki Las” w Woli Zgłobieńskiej utworzony w 1997 roku. Obejmuje on swoją powierzchnią 70 ha lasu, gdzie chroni się przede wszystkim naturalny las o zróżnicowanych zbiorowiskach roślinnych z cennym starodrzewem buczyny Karpackiej.

Jedną z ofert gminy na okres letni w zakresie wypoczynku jest dobrze zorganizowany kompleks basenów kąpielowych w Boguchwale, który wzbogacany jest stale nowymi atrakcjami.

Kultura

Działalność kulturalna jest istotnym elementem życia gminy, dlatego też dużą wagę przykładają do kultywowania tradycji i rozwoju kultury. W tym celu uchwałą z dnia 30.10.1995 roku Rada Gminy powołała do życia Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku, jako następcę Wiejskiego Ośrodka Kultury z Biblioteką. GOKiW jest samorządową instytucją kultury wpisaną do rejestru instytucji kultury. W ramach funkcjonującego ośrodka powstało jego 9 filii, w których swoją działalność kulturalną prowadzą różnego rodzaju zespoły np.

Kapela ludowa i zespół śpiewaczy „Jubiltaki” ze Zgłobnia powstał w 1982 roku; w repertuarze ma pieśni patriotyczne, kolędy i pastorałki, pieśni biesiadne oraz obrzędowe i ludowe. Dużym sukcesem było nagranie płyty w Radiu Rzeszów w 2006 roku.

Chór „Deo Gloria” z Boguchwały powstał w okresie międzywojennym (lata trzydzieste XX wieku). Po drugiej wojnie światowej staraniem Księdza Stefana Pelca chór został reaktywowany. Obecnie liczy 29 chórzystów. Śpiewa pieśni religijne na uroczystościach kościelnych i świętach narodowych.

„Gaudium” z Mogielnicy został utworzony w 1997 roku przy kościele parafialnym w Mogielnicy, prowadzony jest przez Mieczysława Białego, liczy około 25 osób. W repertuarze ma pieśni kościelne i narodowe. Połączone chóry „Deo Gloria” i „Gaudium” w 2006 roku w Ołomuńcu (Czechy) zdobyły brązowy medal w europejskim konkursie chórów.

Orkiestra dęta z Mogielnicy przy OSP w Mogielnicy, utworzona w grudniu 2000 roku, obecnie w skład orkiestry wchodzi 27 osób. Występuje na imprezach okolicznościowych, majówkach, dożynkach.

Zespół Wokalno-Instrumentalny „Presto” z Mogielnicy. Powstał w listopadzie 2005 roku. Liczy 7 osób. Ma w swym repertuarze muzykę popularną, kolędy i pastorałki. Występował w kraju i na Ukrainie. Nagrał dwie płyty.

Kapela i Zespół Śpiewaczy „Kalina” z Lutoryża działa przy Gminnym Ośrodku Kultury i Wypoczynku w Boguchwale. Kapela powstała w sierpniu 2001 roku. W jego skład wchodzi 6 muzyków i 13 śpiewaków. Zespół posiada charakterystyczne dla regionu rzeszowskiego stroje. W repertuarze zespołu znajdują się kolędy, pieśni patriotyczne, melodie i przyśpiewki.

Kapela podwórkowa „Kabaty” z Kielanówki powstała w 2005 roku i obecnie w jej skład wchodzi 5 osób. Kapela działa przy Filii GOKiW w Kielanówce. W swoim repertuarze ma piosenki lwowskie, warszawskie i rzeszowskie.

Chór męski „Wisłoczanka” z Zarzecza został zainicjowany w 1964 roku. Obecnie chór składa się z 12 członków: 9 śpiewaków i 3 instrumentalistów. W repertuarze chóru znajdują się utwory folklorystyczne z regionu rzeszowskiego. Chór wykonuje pieśni patriotyczne, religijne, a także ludowe, artystyczne oraz popularne.

Zespół instrumentalno-Wokalny „Zibi - Band” na czele z kierownikiem Zbigniewem Stojkiem założony został w listopadzie 1999 roku. Od 2000 roku opiekę i patronat nad orkiestrą objął Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku w Boguchwale oraz Zakład Gospodarki Komunalnej w Boguchwale. Orkiestra swoją grą wzbogaca uroczystości sołeckie, gminne i wydarzenia kościelne. Orkiestrę „Zibi - Band” tworzy grupa 14 młodych osób – uczniów gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych oraz studenci.

Zespół Obrzędowy „Nosowiany” założony w 1975 roku opracował i popularyzuje pieśni oraz zwyczaje regionalne, obrzędowe, żołnierskie, pasterskie i religijne. Obecnie w zespole działa około 20 osób. Głównym kierunkiem pracy „Nosowian” jest odtwarzanie i prezentowanie autentycznych zwyczajów z życia dawnych mieszkańców wsi podrzeszowskiej. Przez trzydzieści lat funkcjonowania zespół „Nosowiany” zdobył wiele prestiżowych nagród, m.in. w Kazimierzu nad Wisłą, dyplomów i upominków, które są wyeksponowane w Izbie Tradycji w Nosówce.

Zespół śpiewaczy i tańca ludowego „Kompanija” powstał w 1998 roku. Działa przy Towarzystwie Kobiet Krzewienia Kultury Regionalnej. Repertuar zespołu i kapeli to piosenki i tańce z regionu rzeszowskiego, krośnieńskiego i przeworskiego. Największe sukcesy zespołu to wydanie dwóch płyt: „Zagroj mi kapelo” i „Boguchwała tańczy, Boguchwała śpiewa”.

Stowarzyszenie Miłośników Tańca - Klub Tańca Towarzyskiego Dżet powstało w marcu 1992 roku. W ramach Dżetu prowadzone są zajęcia nauki tańca towarzyskiego w różnych kategoriach wiekowych. Wieloletnia praca z młodzieżą zaowocowała licznymi sukcesami. Należy do nich zaliczyć trzecie miejsce na Mistrzostwach Polski Show Dance Formacji, Zdobyć Pucharu Podkarpacia, Wicemistrzostwo Polski Południowej. Towarzystwo było organizatorem Mistrzostw Polski w 10 tańcach w 2004 roku i Grand Prix w 2007. Wychowankowie posiadają najwyższe klasy taneczne A, S oraz uprawnienia trenerskie.

Przy GOKiW działają także liczne koła zainteresowań - plastyczne, teatralne, muzyczne, taneczne. Dużą rolę w organizowaniu działalności kulturalnej odgrywają prężnie działające na terenie gminy Boguchwała Koła Gospodyń Wiejskich. Np. Koło Gospodyń w Nosówce, istniejące od 1946 roku organizuje kursy kroju i szycia, gotowania i pieczenia, uczestniczy w pokazach i konkursach potraw regionalnych i okolicznościowych zdobywając nagrody

i wyróżnienia. Członkinie Koła Gospodyń Wiejskich w Zgłobniu należą do najbardziej aktywnych organizacji na terenie wsi. Uczestniczą i współorganizują ważniejsze imprezy kulturalne, mają swój udział w organizowaniu spotkań, które na stałe weszły do sołeckiego kalendarza imprez, np. dożynki wiejskie, prezentacje kulinarne, zabawy andrzejkowe i karnawałowe.

W sferze kultywowania tradycji regionalnej działa również Stowarzyszenie Kobiet Krzewienia Kultury Regionalnej w Boguchwale, które od wielu lat na różnych konkursach w całej Polsce promuje tradycyjne produkty rzeszowskiej wsi. Z wielu otrzymanych nagród najcenniejsza jest „Złota Perła” przyznana za „gomułki z białego sera”.

GOKiW w Boguchwale organizuje wiele cyklicznych, popartych tradycjami regionu imprez, które cieszą się olbrzymim zainteresowaniem nie tylko ze strony mieszkańców gminy, ale również licznie odwiedzających turystów. GOKiW administruje także kompleksem basenów kąpielowych, które w miesiącach letnich stają się centrum wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców gminy i okolicznych miejscowości. W tym czasie odbywają się między innymi Turniej w siatkówce plażowej, koncerty, pokazy itp.

Na stałe w kalendarzu imprez kulturalnych wpisują się: Podkarpacki Festiwal Seniorów w Boguchwale, Gminny Przegląd Teatrów Jasełkowych w Nosówce, Festiwal Piosenki Dziecięcej w Mogielnicy, Gminne Dożynki, Międzynarodowy Plener Malarski, Turniej Rycerski organizowany w Boguchwale oraz konkurs potraw Wigilijnych i Wielkanocnych, ciast, sałatek owocowych itp.

Niemalą rolę w organizowaniu życia kulturalnego odgrywają funkcjonujące prężnie na terenie gminy Boguchwała organizacje pozarządowe. Według danych pochodzących z rejestru stowarzyszeń prowadzonego przez Starostę rzeszowskiego z dnia 14 czerwca 2007 roku w gminie Boguchwała swoje siedziby zlokalizowało i prowadzi działalność czterdzieści organizacji pozarządowych.

Działalność różnego rodzaju stowarzyszeń i organizacji społecznych to jedno z ważnych osiągnięć w ostatnich latach. Ponad 1000 osób jest zaangażowanych w rozwój szeroko pojętej integracji społeczeństwa lokalnego. Zarówno grupy młodzieżowe jak i związki emerytów, kombatanatów czy koła gospodyń wiejskich biorą udział w codziennym życiu miasta i gminy.

Gminna Biblioteka Publiczna została założona 16 stycznia 1956 roku. W latach 1975-1991 boguchwalska biblioteka była placówką gminną i spełniała funkcje merytoryczno-organizacyjne wobec 8 filii. Oprócz podstawowych funkcji i zadań statutowych była inicjatorem i organizatorem licznych imprez oświatowych i artystycznych.

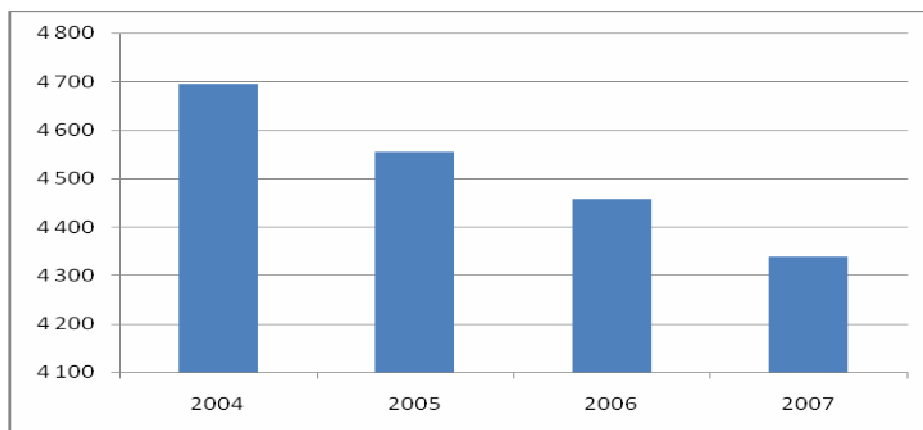
W latach 1991-1995 biblioteka działała pod szyldem Wiejskiego Ośrodka Kultury z Biblioteką upowszechniając czytelnictwo i odnosząc wiele sukcesów w animowaniu amatorskiego ruchu artystycznego.

Uchwałą z dnia 30.10.1995 roku Rada Gminy ponownie powołała Gminną Bibliotekę Publiczną z 10-cioma filiami. Od 1 stycznia 2008 roku - po odłączeniu miejscowości Zwiężczyca - Biblioteka zarządza 9 filiami i zatrudnia 12 osób (w tym 9 na stanowisku bibliotekarza). Gminna Biblioteka Publiczna w Boguchwale jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru instytucji kultury. Pracuje jako biblioteka środowiskowa w dwóch agendach: Wypożyczalni dla Dorosłych i Oddziale dla Dzieci i Młodzieży z kąciem czytelnictwa.

Jako instytucja kultury biblioteka w ramach stałej współpracy z czytelnikiem organizuje wieczory baśni, pogadanki, spotkania autorskie, dyskusje, konkursy i zabawy z książką, wystawy, prowadzi również pracę oświatową.

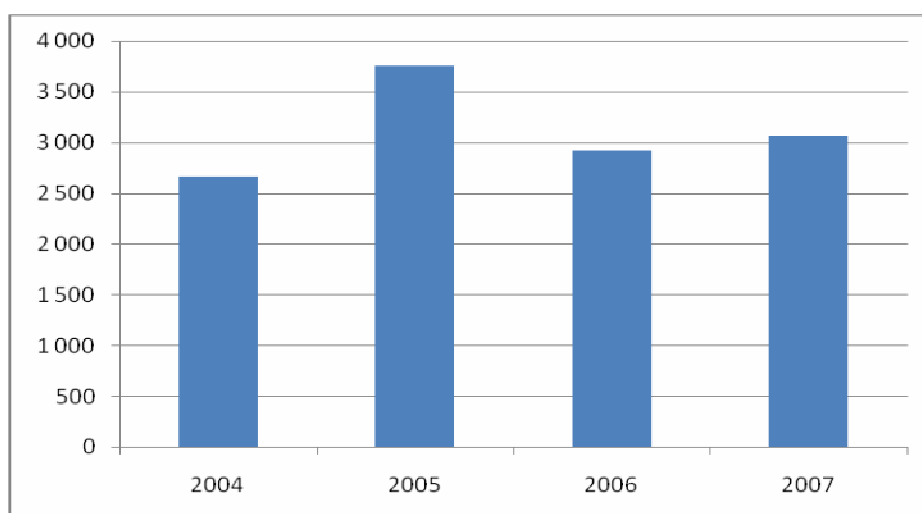
Gminna Biblioteka Publiczna w Boguchwale w ramach swojej działalności jest także wydawcą Biuletynu Samorządowego Gminy Boguchwała „Wiadomości Boguchwalskie” oraz bezpłatnego Biuletynu Informacyjnego Urzędu Miejskiego w Boguchwale.

Liczba czytelników na terenie Gminy w latach 2004 – 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GBP

Liczba zakupionych książek przez GBP w latach 2004 – 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GBP

Walory krajobrazowe i turystyczne

Walory krajobrazowe gminy zachęcają do uprawiania różnych form wypoczynku i turystyki. Szczególnie wspaniałe panoramy rozciągają się ze wzniesień w Niechorzu i Woli Zgłobieńskiej. Na jednym z najbardziej widokowych miejsc w Niechorzu w 2000 roku ustawiono 15 metrowy Krzyż Milenijny.

Na terenie gminy znajduje się wiele ciekawych zabytków architektury i budownictwa, a wśród nich i takie, które zostały wpisane do rejestru zabytków. Niewątpliwie jedną z takich „perełek” jest zespół pałacowy w Boguchwale wraz pochodzącym z 1725 roku pałacem, będącym barokową rezydencją porównywalną do założeń wilanowskich. W otoczeniu pałacu znajdują się inne zachowane do dzisiaj zabytkowe obiekty takie jak spichlerz murowany z około 1850 roku (obecnie mieści się w nim Gminna Biblioteka Publiczna), ogrodzenie z bramą wjazdową – murowano – żeliwną z połowy XIX wieku oraz pochodząca z końca XVIII wieku kamienna figura świętego Jana Nepomucena.

Drugim nie mniej interesującym zabytkiem związanym z Boguchwałą jest stary kościół parafialny, przylegający niemal do pałacu. Świątynia w stylu późnobarokowym została wzniesiona w 1729 roku. Wewnątrz kościoła znajduje się Ołtarz Główny z białego marmuru, oraz obraz „Pan Jezus Ukrzyżowany” z I połowy XVIII wieku.

Wśród zabytków wpisanych do rejestru znalazł się również młyn wodny murowany pochodzący z I połowy XIX wieku oraz zespół zabytków w Raclawówce obejmujący między innymi kościół w stylu barokowym z 1719 roku i kaplicę z 1873 roku.

W Zgłobniu na szczególną uwagę zasługuje zespół dworski, czyli tzw. „stary dwór” z II połowy XVI wieku oraz tzw. „nowy dwór” pochodzący z końca XVIII lub początku XIX wieku. Ważnym obiektem zabytkowym jest również wybudowany w 1741 roku kościół parafialny w Zgłobniu wyposażony w cztery ołtarze oraz pochodząca z II połowy XIX wieku Kaplica pod wezwaniem św. Marka z II połowy XIX wieku.

W zabytkowym budynku Szkoły Powszechnej i Ochronki w Nosówce mieści się Izba Tradycji, gdzie zostały zebrane i odtworzone stare sprzęty, a także elementy wystroju wnętrz. Zgromadzono tu stare meble, naczynia, obrazy oraz zdjęcia przedstawiające historię regionu i tutejsze zwyczaje.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy funkcjonuje Komisariat Policji – czynny całodobowo siedem dni w tygodniu. Oprócz Komendanta strukturę organizacyjną Komisariatu tworzy kierownik i pięciu dzielnicowych, sprawujących pieczę nad wszystkimi sołectwami.

W celu zapewnienia porządku publicznego na terenie gminy została utworzona Straż Miejska, czyli samorządowa umundurowana formacja, w ramach której pomocą służy Komendant i Inspektor. Strażnicy są do dyspozycji mieszkańców przez siedem dni w tygodniu (przy czym w niedziele i święta oraz w porze nocnej reagują wyłącznie w przypadkach niecierpiących zwłoki).

W gminie Boguchwała został powołany Gminny Zespół Reagowania, którego głównym zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie wszelkich zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych oraz przekazywanie informacji o zagrożeniach do centrów zarządzania kryzysowego wyższego szczebla.

Do stałych obowiązków tego zespołu należy: przygotowanie planów reagowania kryzysowego, monitorowanie i prognozowanie zagrożeń w sytuacjach kryzysowych, organizacja działań kryzysowych, organizacja działań ratowniczych, sprawy logistyczne oraz opieka i pomoc socjalno-bytowa dla osób poszkodowanych w sytuacjach kryzysowych. Znaczącą rolę w reagowaniu w sytuacjach kryzysowych pełnią również mające bogatą tradycję, istniejące ponad 100 lat jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Na terenie gminy działalność statutową, wychowawczą i sportową prowadzi 9 takich jednostek: OSP Niechobrz, OSP Nosówka, OSP Boguchwała, OSP Mogielnica, OSP Zarzecze, OSP Lutoryż, OSP Wola Zgłobieńska, OSP Zgłobień i OSP Raclawówka.

Wszystkie jednostki zarejestrowane są jako stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Z wyżej wymienionych dwie tj. Niechobrz i Nosówka włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna spełnia bardzo istotne funkcje związane z rozwojem społeczno-gospodarczym danego obszaru. Urządzenia infrastruktury technicznej są czynnikiem rozwoju lokalnego oraz wpływają na poziom życia mieszkańców wsi i miast.

Poziom uzbrojenia terenów wiejskich w urządzenia infrastruktury technicznej można ocenić pod względem: podnoszenia warunków socjalno-bytowych mieszkańców wsi, dobrych warunków do powstawania nowych podmiotów gospodarczych, warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa.

Rozwój infrastruktury wspomagany jest środkami pochodzącymi z budżetu państwa, budżetu gminy oraz środków pomocowych (krajowych i zagranicznych). Podkreślenia wymaga aktywność społeczności wiejskiej w rozbudowie infrastruktury oraz udział własny w realizacji zadań inwestycyjnych.

Sieć kolejowa

Gmina Boguchwała położona jest na historycznie ukształtowanym szlaku komunikacyjnym północ-południe. Przez teren gminy przebiega lokalna linia kolejowa relacji Rzeszów - Jasło. Na odcinku gminy usytuowane są 2 przystanki kolejowe w Boguchwale i Zarzeczu - „Wisłoczanka”.

Linia ta jest jednotorowa, nie zelektryfikowana, a jej stan techniczny określany jest jako dostateczny, w przeciwieństwie do innych linii przebiegających przez województwo podkarpackie.

Ilość odprawianych osób w ostatnich dwóch latach wykazuje tendencję spadkową. Przyczyną spadków przewozów jest, oprócz istniejącego bezrobocia, konkurencja dojazdów do pracy komunikacją autobusową i samochodami prywatnymi.

W miejscowości Boguchwała, oprócz stacji, jest bocznica kolejowa z rampą rozładunkową przy ul. Kolejowej oraz bocznica przy ul. Boczna Techniczna.

Drogi

Układ drogowy na obszarze gminy tworzą:

- droga krajowa Nr 9 o długości w granicach gminy - 8,328 km

- drogi powiatowe o długości 59,353 km
w tym:
- nawierzchni twardej ulepszonej - 50,273 km
- nawierzchni twardej nie ulepszonej - 1,950 km
- nawierzchni gruntowej - 7,13 km

Droga krajowa nr 9 przejmująca ruch kołowy, w tym ciężki transgraniczny z północy kraju do przejścia granicznego ze Słowacją w Barwinku, turystyczny w Bieszczady i lokalny przebiega przez Boguchwałę, Lutoryż i Zarzecze. Na terenie gminy droga przebiega w całości w terenie zabudowanym. Droga w terenach intensywnej zabudowy jest oświetlana na koszt gminy, a główne przejścia są doświetlone. Odcinek drogi nr 9 od Rzeszowa do Boguchwały w rejonie Urzędu Miejskiego ma wydzielone pasy manewrowe, umożliwiające zjazd na drogi dojazdowe.

Przez teren gminy przebiega 9 dróg powiatowych:

- l 388 R – Trzciana – Nosówka – Rzeszów
- l 391 R – Iwierzycy – Zgłobień – Przybyszówka – Rzeszów
- l 405 R – Zarzecze – Siedliska
- l 406 R – Czudec – Lutoryż
- l 407 R – Niechobrz – Mogielnica
- l 408 R – Niechobrz – Boguchwała
- l 409 R – Zwiężczyca – Niechobrz – Czudec
- l 434 R – Błędowa Zgłobeńska – Zgłobień – Niechobrz

Drogi powiatowe znajdują się w utrzymaniu Zarządu Dróg Powiatowych w Rzeszowie. Mają one przeważnie szerokość 5,5 m, bez utwardzonych poboczy. Wydzielone ciągi ruchu pieszych istnieją w Boguchwale i fragmentarycznie w pozostałych miejscowościach. Stan nawierzchni jest tu zadawalający, lecz wymaga sukcesywnej poprawy. Niezbędne, z uwagi na natężenie ruchu samochodowego, jest budowanie nowych chodników oraz bezpiecznych, oświetlonych przejść dla pieszych.

Drogi gminne mają długość 100,1 km, natomiast długość pozostałych dróg (dojazdowych) wynosi 208,78 km. Gęstość dróg gminnych wynosi 106,44 km/100 km², a dróg dojazdowych 217,03 km/100 km².

Ze względu na dużą powierzchnię gminy i dynamicznie rozwijającą się zabudowę osiedlową konieczna jest budowa nowych i utwardzanie istniejących dróg, szczególnie na terenach przewidzianych pod zabudowę jedno i wielorodzinną.

Główny układ komunikacyjny gminy jest zwrócony w kierunku Rzeszowa, będącego ważnym węzłem połączeń drogowych i kolejowych. Obecny układ sieci drogowej powstał dzięki kolejnym etapom modernizacyjnym istniejących w przeszłości dróg, polegającym na wzmacnianiu, poszerzaniu i ulepszaniu nawierzchni.

Porównanie wszystkich dróg na obszarze gminy pod względem rodzaju nawierzchni wskazuje, że około 85% dróg powiatowych i 34% dróg gminnych posiada nawierzchnię twardą ulepszoną, natomiast około 15% dróg powiatowych i 66% dróg gminnych nie ulepszoną lub gruntową.

Na terenie gminy Boguchwała znajduje się 18 budowli mostowych na głównych ciągach komunikacyjnych.

Wydatki na utrzymanie dróg i mostów w latach 2004 –2007

Rodzaj wydatków	2004	2005	2006	2007	Razem
Wydatki na mosty	0,00	6 830,00	9 000,00	6 000,00	21 830,00
Wydatki na drogi	1 104 109,26	1 586 133,36	2 509 642,90	2 213 851,64	7 413 737,16

Źródło: Opracowanie własne

Komunikacja zbiorowa

Obszar gminy obsługiwany jest komunikacją podmiejską MPK Rzeszów i PKS. W roku 2004 utworzono nową linię prywatną relacji Rzeszów – Zarzecze oraz Wola Zgłobieńska - Rzeszów. Gmina posiada dobry system przewozów pasażerskich i bardzo dobre połączenia komunikacyjne z Rzeszowem. Wszystkie miejscowości na terenie gminy są obsługiwane komunikacją zbiorową.

Miejscowości, które posiadają najlepsze połączenia komunikacją zbiorową z Rzeszowem to Miasto Boguchwała, Lutoryż, Kielanówka, rzadsze połączenia posiadają miejscowości Zgłobień, Wola Zgłobieńska, Nosówka, Niechobrz, Raławówka, Mogielnica i Zarzecze.

Wodociągi i kanalizacja

Wszystkie miejscowości gminy posiadają zaopatrzenie w wodę z komunalnej sieci wodociągowej. Część z nich zaopatrywana jest z ujęcia powierzchniowego wody Rzeszów - „Zwięczyca”, część z ujęć wód podziemnych, zasilających gminne wodociągi. Miejscowości zasilane z ujęcia MPWiK to część miasta Boguchwała (północna i środkowa). Miejscowości

zasilane z gminnej sieci wodociągowej to: Lutoryż, Zarzecze, Mogielnica, Zgłobień, Wola Zgłobieńska, Nosówka, Raclawówka, część miasta Boguchwała (południowa) oraz Niechobrz.

Obecnie na terenie gminy funkcjonują 3 ujęcia wód podziemnych. Ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody w Lutoryżu pracuje w oparciu o cztery studnie głębinowe, o łącznej wydajności 62,00 m³/h. Proces uzdatniania polega na napowietrzaniu, odżelazianiu oraz odmanganianiu na filtrach żwirowo-piaskowych. Woda uzdatniona tłoczona jest do sieci, z której zaopatrywane są w wodę wsie: Lutoryż, Zarzecze i Boguchwała (ul. Doktora Tkaczowa, Partyzantów i Polna). Z tego ujęcia dostarczana jest woda również dla wsi Babica w gminie Czudec.

Ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody w Woli Zgłobieńskiej pracuje w oparciu o trzy studnie głębinowe o łącznej wydajności 40,00 m³/h. Uzdatnianie wody odbywa się poprzez napowietrzanie, odżelazianie i odmanganianie na filtrach żwirowo-piaskowych. Woda uzdatniona tłoczona jest do sieci wodociągowej zasilającej wsie: Wola Zgłobieńska, Zgłobień, Nosówka, Kielanówka.

Ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody Niechobrz - Góra, usytuowane po północnej stronie drogi, pracuje w oparciu o jedną studnię głębinową o wydajności 12,00 m³/h. Woda jest dobrej jakości pod względem fizyko-chemicznym i nie wymaga uzdatniania, jedynie podlega dezynfekcji. Woda dostarczana jest dla wsi Niechobrz. Wszystkie ujęcia głębinowe eksploatowane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Boguchwale ZGK GO-KOM.

Sieć wodociągowa na terenie gminy wynosi około 236,5 km, w tym długość sieci eksploatowana przez ZGK GO-KOM wynosi 196,5 km, a MPWiK w Rzeszowie 40 km.

Od 1993 roku gmina intensywnie buduje sieć kanalizacyjną. Posiada opracowaną dokumentację budowlaną wraz z prawomocnymi decyzjami - pozwoleniami na budowę kanalizacji sanitarnej dla wszystkich sołectw. Dotychczas wybudowano 310 km kolektorów grawitacyjnych i tłocznych oraz 57 pompowni sieciowych. Do zakończenia budowy kanalizacji w gminie pozostaje jeszcze około 164,00 km kolektorów wraz z uzbrojeniem. Wszystkie ścieki z terenu całej gminy kierowane są do oczyszczalni miejskiej w Rzeszowie.

Gazownictwo

Wszystkie miejscowości w gminie Boguchwała mają zaopatrzenie w gaz ziemny z sieci krajowej. Gazociągiem źródłowym jest rurociąg wysokiego ciśnienia O 150 mm CN 6,3 MPa relacji Przybyszówka – Boguchwała – Babica. Gaz ziemny o wysokim ciśnieniu

doprowadzony jest do stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia o przepustowości 5 000 m³/h, usytuowanej w Boguchwale. Tam zredukowany jest na średnie ciśnienie i rurociągiem o średnicy 100 mm doprowadzony do stacji redukcyjno - pomiarowej II stopnia. Ze stacji wyprowadzona jest sieć niskoprężna na teren miejscowości Boguchwała, z podłączeniem poszczególnych odbiorców.

Pozostałe miejscowości zgazyfikowane są techniką średniego ciśnienia z zastosowaniem indywidualnych reduktorów domowych. Sieć gazowa średnioprężna wyprowadzona jest ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia usytuowanej w miejscowości Raclawówka. Stacja ta o przepustowości 3 200 m³/h zasilana jest gazociągiem wysokoprężnym, stanowiącym odgałęzienie gazociągu relacji Przybyszówka – Boguchwała – Babica.

Gaz ziemny używany jest w kuchenkach gazowych i urządzeniach grzewczych. Około 66% mieszkańców gminy korzysta z sieci gazu ziemnego.

Sieć na terenie gminy składa się z 198 816 m gazociągu średniego ciśnienia oraz 5 027 m niskiego ciśnienia. Łącznie podłączonych jest do niej 4 440 użytkowników, w tym na potrzeby ogrzewania 1 760. Zakład Gazowniczy w Rzeszowie, dla zapewnienia dostawy gazu w szerszym zakresie, modernizuje sieci w miejscowościach: Boguchwała, Raclawówka, Kielanówka na 8 000 metrach istniejącej sieci. Pierwszy etap prac został zrealizowany w latach 2003-2004 w Boguchwale.

Sieć wysokiego ciśnienia przewidziana jest do modernizacji. Zmieniona zostanie również strefa ochronna z 15 do 4 m, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności wielu terenów pod względem zabudowy.

Gospodarka odpadami

Gmina Boguchwała objęta jest zorganizowanym systemem usuwania odpadów komunalnych. Najlepiej problem ten jest rozwiązany w mieście Boguchwała oraz w sołectwie Zarzecz, najgorzej we wsiach Wola Zgłobieńska i Zgłobień. Średnio na terenie gminy około 70% gospodarstw domowych ma podpisane umowy na wywóz odpadów stałych.

Usuwanie odpadów komunalnych zajmują się dwa przedsiębiorstwa, są to Zakład Gospodarki Komunalnej w Boguchwale oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Rzeszowie. Odpady są wywożone do Zakładu Separacji Odpadów „Jarema Akryl” w Kozodrzy - Gmina Ostrów. Od roku 2003 na terenie gminy prowadzona jest segregacja odpadów w zakresie odbioru szkła białego, kolorowego i tworzyw sztucznych. Okresowo dokonywany jest odbiór odpadów wielkogabarytowych. Na terenie gminy

funkcjonuje skup złomu. Niekorzystnym zjawiskiem jest występowanie „dzikich wysypisk”, które są systematycznie likwidowane.

Elektroenergetyka

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden z głównych węzłów energetycznych województwa podkarpackiego. Jest nim stacja redukcyjna 220 /10 730 715 kV. Zasilanie stacji odbywa się liniami wysokiego napięcia: 220 kV z Chmielowa koło Tarnobrzega i 110kV z elektrowni Stalowa Wola. Stacja jest źródłem zasilania dla sieci 110 kV, wyprowadzonych do głównych punktów zasilania w Sędziszowie, Strzyżowie, Dynowie, Łąncucie i Rzeszowie.

Z rozdzielni sieciowej średniego napięcia wyprowadzonych jest szereg linii magistralnych 30 i 15 kV stanowiących trzon sieci terenowych gmin sąsiednich.

Tranzytowo przez teren gminy przebiega trasa linii 400 kV relacji Widelka – Krosno. Linia ta jest fragmentem krajowego systemu zasilania najwyższych napięć i nie bierze bezpośrednio udziału w obsłudze gminy.

Zasilanie odbiorców lokalnych odbywa się ze stacji transformatorowych średniego na niskie napięcie, które są źródłem mocy dla sieci konsumpcyjnej i oświetleniowej niskiego napięcia. Stacje transformatorowe są przeważnie w wykonaniu napowietrznym, słupowe, z transformatorami o zróżnicowanych mocach od 50 do 250 kVA. Nasycenie urządzeń transformatorowych i sieci s/n i n/n pokrywa zapotrzebowanie odbiorców indywidualnych, małych i średnich przedsiębiorstw. Konieczność budowy nowych zaistnieje w przypadku powstania większych kompleksów budynków mieszkalnych (Boguchwała Koreja) lub w miejscowościach o dużym ruchu budowlanym (Boguchwała, Kielanówka). W latach 1996-1998 przeprowadzono istotną modernizację sieci energetycznej obejmującą wymianę transformatorów oraz słupów energetycznych i przewodów zasilających w miejscowościach: Boguchwała, Niechobrz, Kielanówka, Raclawówka.

Przy obecnym stanie sieci nie napotkano problemów z uzyskaniem warunków technicznych na dostawę energii. Gmina na koszt własny buduje i ponosi koszty eksploatacji oświetlenia ulicznego przy drogach krajowych, powiatowych i gminnych. Ogółem oświetlenie obsługiwane jest ze 84 stacji TRAFO o łącznej mocy 245 kW wg taryfy Cli. Zainstalowanych jest 1 269 opraw w tym 10 % to oprawy rtęciowe. Czas oświetlenia wg tabeli krajowej włączeń i wyłączeń regulują zegary czasowe zainstalowane na każdym obwodzie. Oświetlenie funkcjonuje od zmierzchu do godziny O³⁰ oraz o świcie.

Telekomunikacja

W latach 1996-1997 została przeprowadzona kompleksowa telefonizacja gminy. System łączności przewodowej opiera się o sieć centrali cyfrowych, zlokalizowanych w miejscowościach: Boguchwała, Niechobrz, Zgłobień, Kielanówka. Łączna pojemność central wynosi 4 850 abonentów. W chwili obecnej nie ma problemów z uzyskaniem numerów. Sieci abonenckie obsługujące bezpośrednio odbiorców są w wykonaniu napowietrznym, niekiedy jako kable samonośne, podwieszone na autonomicznych konstrukcjach wsporczych lub wspólnych z sieciami napowietrznymi niskiego napięcia. Część abonentów połączona jest z koncentratorami systemem kabli ziemnych, układanych bezpośrednio w ziemi lub w kanalizacji teletechnicznej wielootworowej.

Wzdłuż gminy, w pasie drogowym drogi krajowej nr 9 ułożone są kable telefonii międzymiastowej Rzeszów - Krosno - Słowacja i kabel magistralny, światłowodowy Rzeszów - Strzyżów. Teren gminy z małymi wyjątkami pokryty jest zasięgiem sieci telefonii komórkowej która zyskuje coraz większą ilość użytkowników.

Na terenie całej gminy można uzyskać stały, szerokopasmowy dostęp do Internetu. W zakresie dostępu przewodowego liderem jest Telekomunikacja Polska S.A , natomiast mniejsi operatorzy oferują dostęp radiowy.

6. SYTUACJA GOSPODARCZA

Gmina Boguchwała jest gminą rolniczo-przemysłową. Największymi firmami na terenie gminy Boguchwała są:

- **Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej ZAPEL S.A.** w Boguchwale - działające od 1939 roku są największym w Polsce producentem izolatorów porcelanowych. Oferują szeroki asortyment wyrobów, obejmujący izolatory liniowe stojące i wiszące, stacyjne wsporcze i przepustowe oraz aparatowe wsporcze, przepustowe i osłonowe;
- **Instytut Energetyki Oddział Ceramiki "CEREL"** w Boguchwale działa od 1972 roku i produkuje wyroby z ceramiki technicznej dla odbiorców z wielu branż w kraju i zagranicą. Doświadczona kadra inżynierska prowadząca rozległe prace badawczo-wdrożeniowe pozwala na dużą elastyczność w nowych aplikacjach tworzyw ceramicznych.
- **Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale** jako instytucja zajmująca się doradztwem rolniczym funkcjonuje od 40 lat. Głównym celem działania PODR jest udział w zmienianiu tradycyjnej wsi i obszarów wiejskich w nowoczesne organizmy gospodarcze,

które muszą sprostać wyzwaniom gospodarki rynkowej. Integracja Polski z Unią Europejską stwarza tym podmiotom szansę na rozwój oraz unijne dotacje.

- **Zakłady Naprawy Samochodów Ciężarowych w Boguchwale** są jednym z przedsiębiorstw wchodzących w skład Grupy EKO-KARPATY. Bogata, ponad 50 letnia tradycja przedsiębiorstwa czyni z ZNS firmę o ugruntowanej pozycji na rynku, elastycznie podążającą za zmianami. ZNS jest producentem szerokiej gamy wyrobów wykonywanych ze stali węglowej i nierdzewnej, produkuje osie i wały napędowe, elementy wykonywane z rur i kształtowników stalowych, a także inne produkty na specjalne zamówienie klientów. W zakres wytwarzanych wyrobów wchodzi również produkty przeznaczone dla rolnictwa.

Na terenie gminy działa także sektor bankowy: **Bank Spółdzielczy w Niechobrze** z filiami w Boguchwale, Zgłobniu, Lutoryżu, a także Bank Spółdzielczy w Lubeni, który posiada swoją filię w Boguchwale. Zapewniają one obsługę finansową gminy oraz wielu jednostek gospodarczych z jej terenu, jak również mieszkańców gminy. W sektorze handlowym działa **Gminna Spółdzielnia „SCh”** mająca 14 sklepów spożywczych – w tym kilka samoobsługowych i bazę magazynową, są placówki sieci „Delikatesów Centrum” i „Jedynka”, przeważają jednak niewielkie, rodzinne firmy.

Działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzi również szereg mniejszych firm (MŚP). Profil branżowy tych przedsiębiorców jest bardzo szeroki. Obejmuje on:

- **handel** hurtowy i detaliczny;

- **usługi:** remontowo – budowlane, fryzjerskie, usługi - roboty leśne, usługi transportowe, stolarskie i tartaczne, gastronomiczne i hotelarskie, kamieniarskie, motoryzacyjne, mechanika, usługi elektroinstalacyjne i elektromechaniczne, medyczne, usługi krawieckie i kuśnierskie, rachunkowe, usługi RTV i teleinformatyczne, instalacyjne wodno - kanalizacyjne, gaz i c.o., usługi szewskie i pantoflarstwo, usługi ciesielskie, ślusarsko – tokarskie, geodezyjne, ubezpieczeniowe, usługi pozostałe;

- **produkcję:** spożywczą, produkcję materiałów budowlanych, produkcję galanterii.

Wśród podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) na terenie gminy Boguchwała dominuje handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego. Podmioty tej kategorii (323) zatrudniają 859 osób. Według danych Urzędu Statystycznego najwięcej osób zatrudnionych jest w firmach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym - 133 takie podmioty zatrudnia aż 1 123 osoby.

Sekcje PKD	Liczba podmiotów	Liczba osób pracujących
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	22	50
Przetwórstwo przemysłowe	133	1 123
Budownictwo	148	297
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	323	859
Hotele i restauracje	14	67
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	96	166
Pośrednictwo finansowe	31	47
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	133	568
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	12	51
Edukacja	30	354
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	36	66
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	78	146
Ogółem	1 056	3 794

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie

7. DIAGNOZA STANU WSI I ROLNICTWA

Naturalne warunki produkcji rolniczej

Gmina Boguchwała posiada w większości dobre warunki klimatyczno-glebowe do rozwoju produkcji rolniczej. Średnia roczna temperatura powietrza w 1997 roku wynosiła 7,8 C, a w okresie wegetacji 14,0° C. Drugim czynnikiem decydującym o poziomie plonów w gminie jest ilość i rozkład opadów w poszczególnych miesiącach w roku. W okresie wegetacji występuje duża zmienność opadów.

Na terenie gminy dominują gleby bardzo dobre i dobre tj. od I do III klasy bonitacyjnej, stanowiące prawie 88% gruntów ornych, o uregulowanych stosunkach wodno – powietrznych. Gleby o średniej produktywności tj. IV klasy bonitacyjnej - 11,1%, a gleby o najniższej produktywności tj. V i VI klasy bonitacyjnej nie mają praktycznie żadnego znaczenia, gdyż zajmują około 1% gruntów ornych.

W procesie planowania przestrzennego prawie cały obszar gminy za wyjątkiem 63 ha wymaga ochrony z rolniczego punktu widzenia i wskazuje na konieczność uzyskiwania zgody Ministra Rolnictwa dla gruntów od I do III klasy bonitacyjnej i zgody Wojewody na wyłączenie z produkcji rolniczej gruntów klasy IV i przeznaczanie ich na cele nierolnicze.

Klasy bonitacyjne gleb gruntów ornych w gminie Boguchwała

Klasa bonitacyjna	ha	%
I	106	1,7
II	1224	20,1
III a	2808	46,2
III b	1211	19,9
IV a	528	8,7
IV b	148	2,4
V	61	1,0
VI	1	
VI z	1	
Razem	9619	100,0

Źródło: Urząd Gminy Boguchwała; dane z 2006 roku

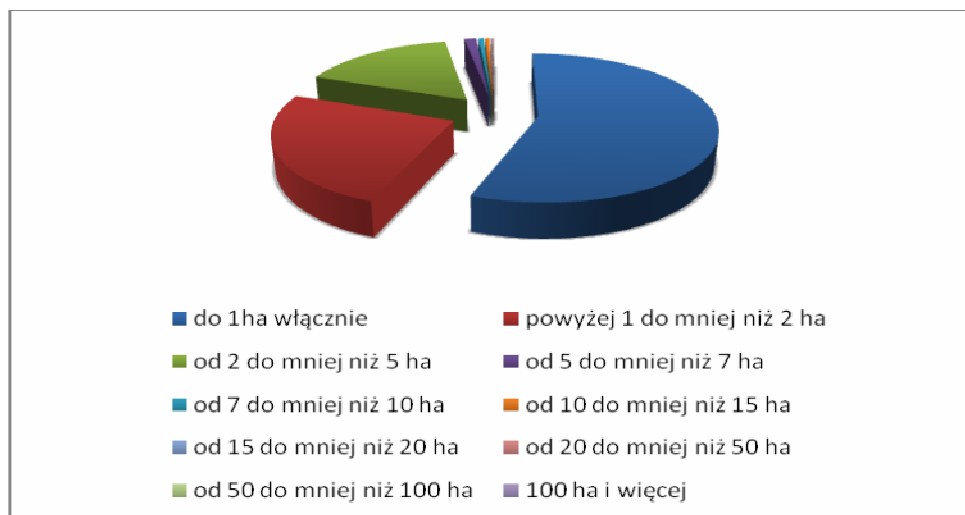
Zdecydowana większość użytków zielonych ma bardzo dobre i dobre gleby zaliczane od II do IV klasy bonitacyjnej, a niewiele ponad 1% zaliczanych jest do klasy V i VI. Gleby klas najwyższych tworzą urodzajne pszenne bardzo dobre, pszenne dobre i pszenne wadliwe kompleksy glebowe, nadające się pod uprawę wszystkich wymagających roślin. Kompleksy te łącznie zajmują 81,6% gruntów ornych. Biorąc pod uwagę strukturę zasiewów stwierdzić można, że niestety warunki te nie są w pełni wykorzystywane.

Czynnikami ograniczającymi możliwości produkcyjne gleb są przede wszystkim wysoki stopień kwasowości, który wskazuje, że 89% gleb wymaga wapnowania, niska zawartość podstawowych składników pokarmowych, a w szczególności fosforu i potasu oraz niektórych mikroelementów, wynikająca między innymi z niskiego poziomu nawożenia, nieuregulowane stosunki wodno - powietrzne (około 25% gleb wymaga melioracji), duże rozdrobnienie a może przede wszystkim ogólnie niekorzystna sytuacja ekonomiczna gospodarstw.

Biorąc pod uwagę całokształt warunków naturalnych mających wpływ na poziom produkcji rolniczej wg oceny IUNG Puławy stwierdzić należy, że gmina ma bardzo korzystne warunki naturalne do produkcji rolniczej. Składa się na to przede wszystkim wysoka wartość wskaźnika jakości i przydatności rolniczej gleb, wskaźnika agroklimatu. Wartość wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni obniża jednak wskaźnik rzeźby terenu, który ze względu na duże zróżnicowanie ukształtowania terenu w zachodniej części gminy, a szczególnie

w miejscowościach Niechobrz, Wola Zgłobieńska, Lutoryż ogranicza możliwości uprawy i wpływa niekorzystnie na mechanizację prac. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 93,8 punktów.

Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy Boguchwała

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

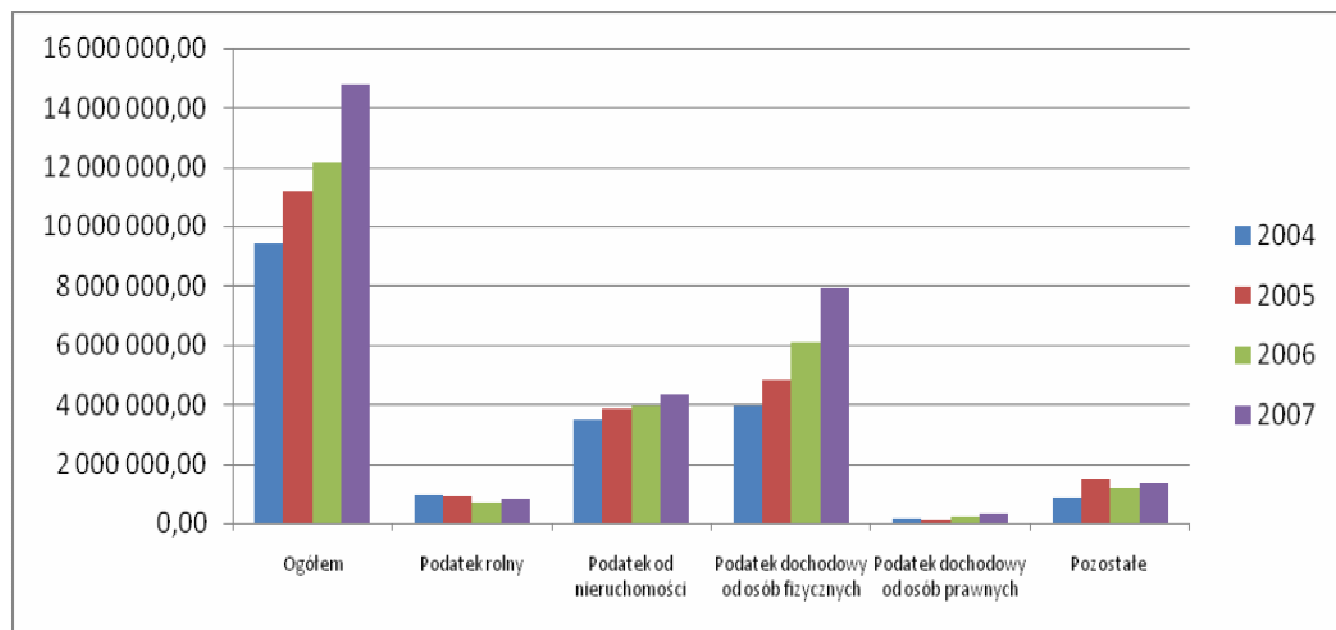
8. BUDŻET GMINY W LATACH 2004-2007

Budżet gminy jest rocznym planem finansowym dochodów i wydatków jednostki samorządu terytorialnego. Konstrukcja treści budżetu jest wyznaczona przez zespół zasad budżetowych, wśród których najważniejsze znaczenie mają zasady: jedności, jawności, uprzedniości, równowagi, szczegółowości.

Przy opracowywaniu Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Boguchwała na lata 2008-2015 niezbędna jest analiza wysokości i struktury budżetu oraz występujących trendów, jak również relacji zachodzących pomiędzy poszczególnymi pozycjami. Poniższe dane ujmują wielkości z lat 2004- 2007, tj. z okresu przed odłączeniem Zwiężczy. W związku z tym budżet na 2008 rok zmniejszył się o około 15%, co będzie miało wpływ na sytuację finansową gminy.

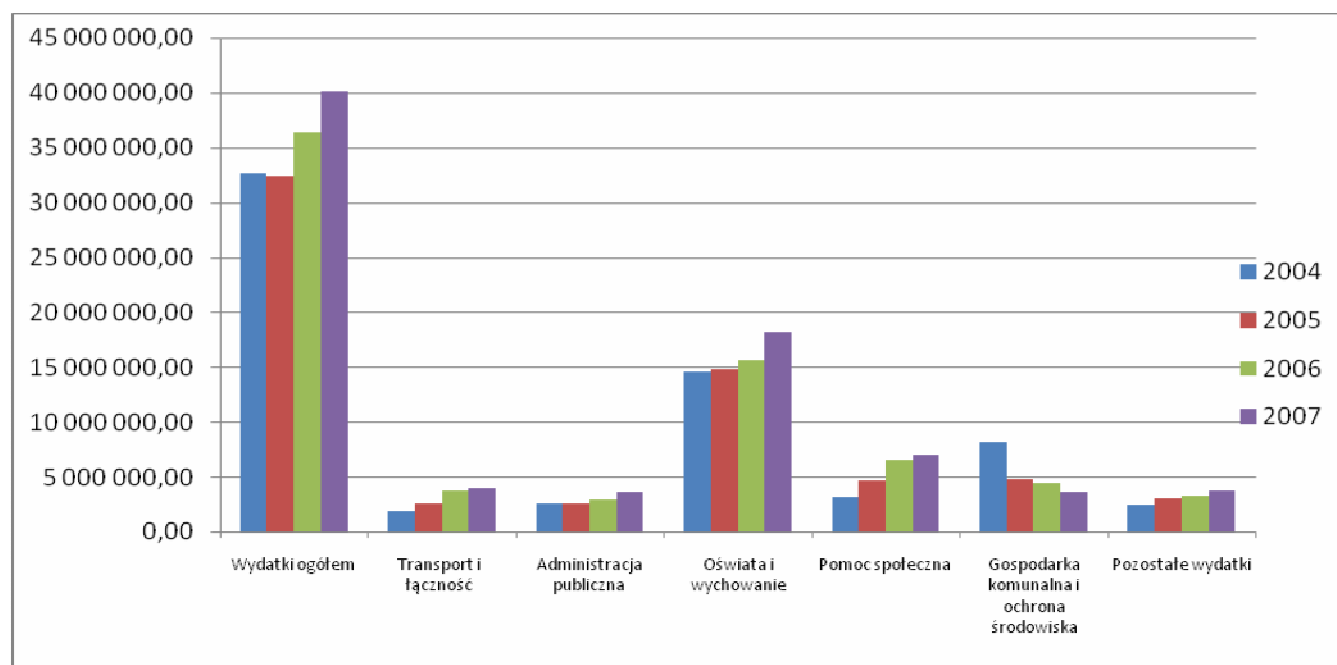
Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007
Dochody ogółem		28 038 560,00	35 317 354,00	36 496 582,00	39 904 010,00
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	Ogółem	9 421 101,00	11 173 593,00	12 143 880,00	14 766 577,79
	Podatek rolny	974 721,00	908 174,00	709 075,00	824 701,73
	Podatek od nieruchomości	3 478 594,00	3 843 183,00	3 943 142,00	4 341 648,14
	Podatek dochodowy od osób fizycznych	3 936 674,00	4 811 419,00	6 114 651,00	7 927 108,00
	Podatek dochodowy od osób prawnych	183 978,00	110 175,00	195 459,00	322 256,06
	Pozostałe	847 134,00	1 500 642,00	1 181 553,00	1 350 863,86
Różne rozliczenia	Ogółem	14 301 844,00	14 799 703,00	15 569 857,00	15 903 247,00
	Subwencja oświatowa	11 174 578,00	11 332 873,00	11 267 040,00	11 424 769,00
	Subwencja wyrównawcza	3 110 731,00	3 466 780,00	4 302 402,00	4 478 478,00
	Subwencja rekompensująca	13 721,00	0,00	0,00	0,00
	Pozostałe	2 814,00	50,00	415,00	0,00
Pomoc społeczna		2 600 369,00	4 128 351,00	5 965 295,00	6 474 455,87
Pozostałe dochody		1 715 246,00	5 215 707,00	2 817 550,00	2 759 729,34

Udział podatku w strukturze dochodów gminy w latach 2004 – 2007

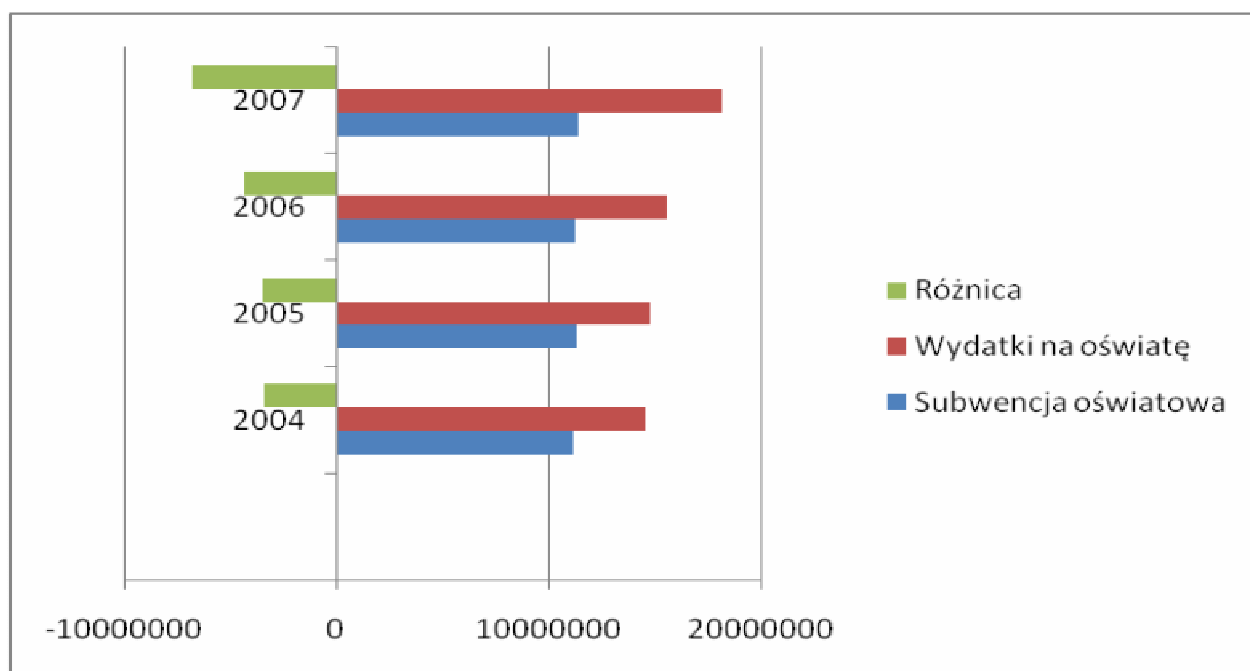

Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007
Wydatki ogółem		32 683 199,00	32 422 549,00	36 347 946,00	40 070 659,81
Transport i łączność	Ogółem	1 883 330,00	2 570 293,00	3 695 951,00	3 926 329,59
	Budowa dróg	1 638 055,00	1 696 988,00	2 535 258,00	2 554 809,00
	Pozostałe	245 275,00	873 305,00	1 160 693,00	1 371 520,59
Administracja publiczna		2 532 594,00	2 551 105,00	2 879 237,00	3 659 655,45
Oświata i wychowanie	Ogółem	14 538 096,00	14 794 351,00	15 594 933,00	18 169 208,98
	Wydatki inwestycyjne	1 280 011,00	945 217,00	1 599 584,00	3 140 369,14
Pomoc społeczna		3 178 900,00	4 670 453,00	6 503 261,00	7 024 460,63
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Ogółem	8 151 293,00	4 816 246,00	4 462 699,00	3 603 750,44
	Inwestycje	7 764 374,00	4 432 258,00	3 228 569,00	2 621 303,89
Pozostałe wydatki		2 398 986,00	3 020 101,00	3 211 865,00	3 687 254,72

Struktura wydatków gminy w latach 2004 – 2007

Różnica wydatków na oświatę w stosunku do subwencji oświatowej

Dotychczas gmina przeznaczała około 20% budżetu na inwestycje, pozyskując również na ten cel środki zewnętrzne. Należy również zauważyć, że środki przeznaczane na oświatę znacznie przekraczają subwencję oświatową.

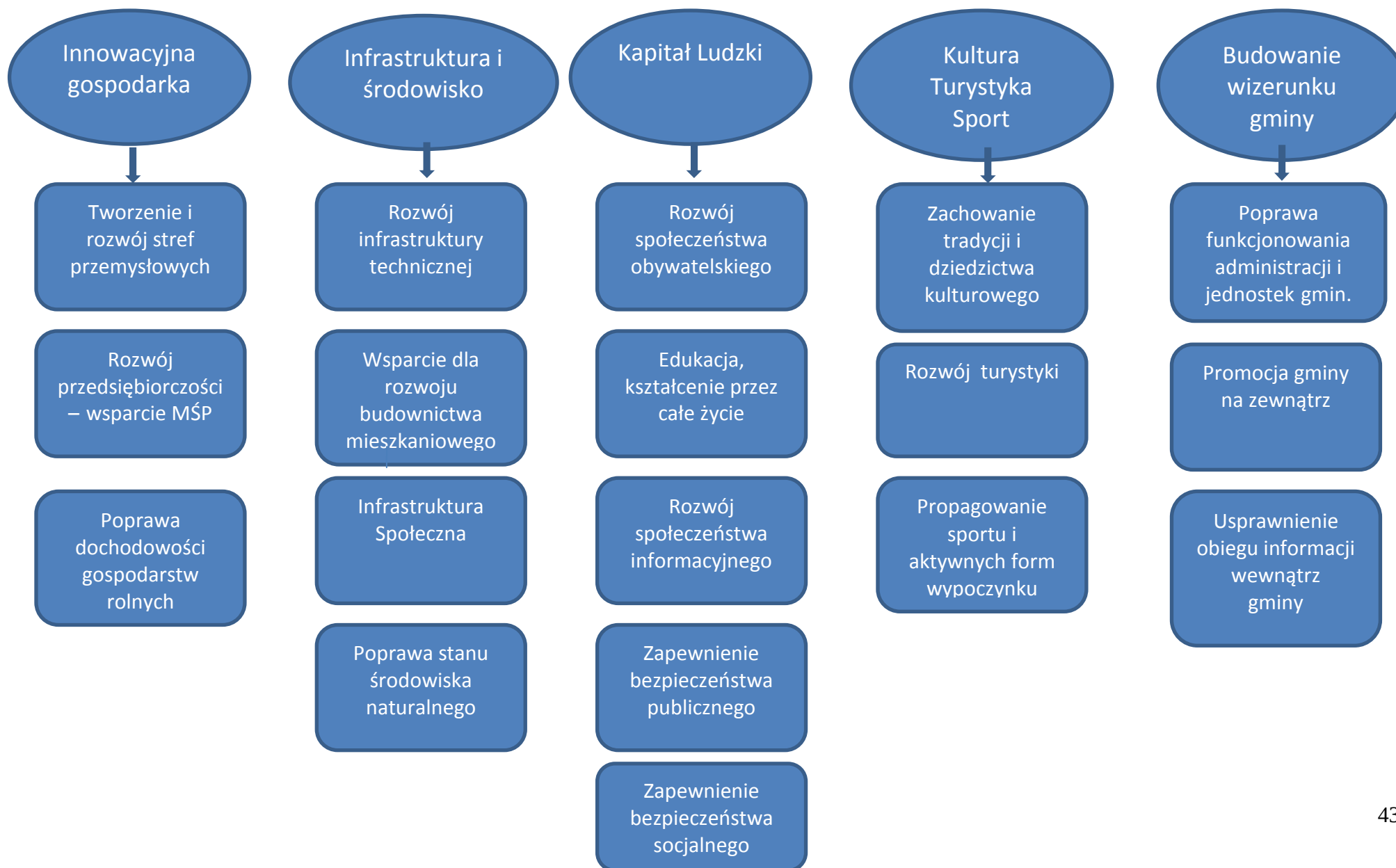
ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
✓ Dogodne położenie ✓ Stosunkowo niski odsetek bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym ✓ Walory krajobrazowo-turystyczne ✓ Dobra dostępność komunikacyjna ✓ Duża ilość imprez kulturalnych ✓ Dostępność usług administracyjnych świadczonych drogą elektroniczną ✓ Przywrócenie praw miejskich ✓ Duże i znane zakłady przemysłowe ✓ Działające organizacje pozarządowe ✓ Dobry stan środowiska naturalnego ✓ Wysoka aktywność społeczna w obszarze kultury ✓ Istniejący plan rozwoju lokalnego gminy ✓ Dobry stan infrastruktury komunalnej ✓ Dobry stan infrastruktury edukacyjnej ✓ Aktywność sportowa, liczne kluby	✓ Niebezpieczny układ komunikacyjny ✓ Niewystarczający budżet w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb ✓ Słabe wykorzystanie walorów turystycznych ✓ Duża ilość biernych mieszkańców ✓ Niewystarczająca promocja gminy ✓ Niezadowalająca jakość i stan dróg lokalnych ✓ Brak wizerunku gminy jako obszaru sprzyjającego inwestorom ✓ Brak instytucji zajmujących się pozyskiwaniem i obsługą inwestorów ✓ Niewystarczająca ilość w pełni uzbrojonych obszarów przeznaczonych pod zakłady przemysłowe ✓ Niewystarczająca liczba w pełni przygotowanych projektów inwestycyjnych (wykup gruntów, projekt techniczny, pozwolenie na budowę, studium wykonalności) ✓ Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, prowadzonych głównie na własny użytek ✓ Niski poziom dochodów gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest praca na gospodarstwie ✓ Niewystarczająca oferta na lokalnym rynku pracy dla młodych, dobrze wykształconych ludzi ✓ Nieuregulowany stan własnościowy nieruchomości utrudniający przeprowadzenie inwestycji liniowych (drogowych)

Szanse	Zagrożenia
✓ Bliskość Rzeszowa jako ośrodka metropolitalnego woj. podkarpackiego ✓ Planowana budowa drogi S 19 powodująca zwiększenie tranzytowego ruchu turystycznego oraz poprawa dostępności komunikacyjnej gminy ✓ Wzrost zainteresowania budownictwem indywidualnym i wielorodzinnym na terenie gminy ✓ Wzrost zainteresowania południowym i weekendowym wypoczynkiem na wsi ✓ Rosnące zapotrzebowanie na tradycyjne, lokalne oraz ekologiczne produkty żywnościowe ✓ Zwiększony dopływ środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007 – 2013 ✓ Zwiększające się zainteresowanie inwestorów zagranicznych i krajowych przygotowanymi terenami inwestycyjnymi ✓ Rozwijająca się „Dolina Lotnicza”	✓ Marginalizacja woj. podkarpackiego w skali kraju ✓ Ekspansja terytorialna Rzeszowa i trudności we współpracy z miastem w tym zakresie ✓ Niewystarczające wsparcie dla małej i średniej przedsiębiorczości na poziomie krajowym i niesprzyjający klimat dla inwestorów zewnętrznych ✓ Duża atrakcyjność inwestycyjna Słowacji, wzrost zainteresowania nowymi krajami Unii Europejskiej (Bułgaria, Rumunia) ✓ Obarczanie samorządów kolejnymi zadaniami w nieproporcjonalnej wielkości do środków budżetowych ✓ Niestabilność prawa, brak jasnych uregulowań w zakresie rozdziału zadań i środków (państwo – samorząd) ✓ Brak środków na budownictwo społeczne ✓ Niekorzystne zmiany struktury wiekowej społeczeństwa ✓ Emigracja dobrze wykształconej młodzieży z terenu gminy do innych ośrodków miejskich i za granicę

Bazując na silnych stronach i wykorzystując szanse gmina będzie pokonywała swoje słabe strony i przeciwstawiała się zagrożeniom.

Strategiczne obszary i cele działania

III. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO GMINY BOGUCHWAŁA

1. OBSZAR STRATEGICZNY I – INNOWACYJNA GOSPODARKA

Cel strategiczny 1 – Tworzenie i rozwój stref przemysłowych

Uzbrajanie terenów dogodnych dla lokalizacji zakładów produkcyjnych

Boguchwała ma bogate tradycje przemysłowe. W okresie międzywojennym duże znaczenie dla lokalizacji zakładów miała linia i bocznica kolejowa. Obecnie oczekiwania inwestorów są inne. Aby stworzyć dogodne warunki inwestorom oraz przedsiębiorcom, aby zachęcić ich do inwestowania właśnie w Boguchwałę niezbędne jest stworzenie dogodnych warunków do lokowania nowych zakładów pracy. Ponieważ gmina nie dysponuje wolnymi, uzbrojonymi terenami, niezbędne jest podjęcie szerokich działań, aby w krótkim okresie przygotować dostępne komunikacyjnie i wyposażone we wszystkie media tereny.

Realizacji celu służyć będą działania takie jak:

- Aktualizacja studium zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględnienie stref przemysłowych
- Działania zmierzające do uzbrojenia terenów przeznaczonych na strefy
- Ustalenie ulg podatkowych dla firm inwestujących na terenie stref
- Stworzenie przemyślanej, atrakcyjnej oferty dla inwestorów
- Skuteczna i właściwie ukierunkowana promocja terenów objętych strefami
- Aktywne poszukiwanie inwestorów

Cel strategiczny 2 – Rozwój przedsiębiorczości – wsparcie MŚP

Tworzenie nowych miejsc pracy – poprawa sytuacji na rynku pracy

W rozwoju każdej społeczności lokalnej decydującą rolę odgrywają małe i średnie przedsiębiorstwa. Głównym zadaniem jest stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oczywiście w granicach przewidzianych przez prawo dla jednostki samorządu terytorialnego oraz jej możliwości finansowych. Jednym z najistotniejszych sposobów wpływania na liczebność i kondycję MŚP jest informacja, należy zatem tworzyć

programy rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości i informować o nich społeczność lokalną, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży. Poziom wiedzy o możliwościach zakładania i prowadzenia swojej własnej działalności gospodarczej, mimo prawie 20-letnich doświadczeń gospodarki rynkowej jest wciąż niewystarczający.

Równie istotne są działania mające na celu pozyskanie inwestorów zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Pierwszym krokiem do pozyskania nowych inwestorów jest dokonanie pełnej inwentaryzacji posiadanych terenów inwestycyjnych. Kolejny etap to promocja tych terenów oraz gminy jako miejsca przyjaznego dla inwestorów.

W celu tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości należy także promować lokalnych liderów przedsiębiorczości, a najlepsze pomysły na przedsiębiorczość uhonorować by zachęcić innych do samodzielnych działań.

Jedną z barier z jakimi borykają się mali przedsiębiorcy oraz osoby zamierzające rozpocząć działalność jest brak środków finansowych. Sposobem zmiany tego stanu rzeczy może być powołanie Gminnego Funduszu Gwarancyjnego, który częściowo zabezpieczałby kredyty zaciągane na rozpoczęcie działalności oraz rozwój mikroprzedsiębiorstw.

W ramach realizacji zamierzeń Strategii Lizbońskiej, a i także Narodowej Strategii Spójności bardzo ważne jest współdziałanie sektora naukowo-badawczego z lokalnym biznesem w celu poprawy efektywności i opłacalności produkcji. Komplementarnym do wyżej wymienionych zamierzeń jest działanie na rzecz zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo, które same nie są w stanie zmienić swojej sytuacji materialnej.

Realizacji tych zamierzeń służyć będą działania takie jak:

- Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości - dostęp do informacji
- Poprawa obsługi administracyjnej i znoszenie barier biurokratycznych
- Tworzenie gminnego programu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości
- Promocja lokalnej przedsiębiorczości w kraju i za granicą
- Włączenie się w tworzenie Lokalnych Funduszy Gwarancyjnych dla przedsiębiorców
- Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości
- Działania na rzecz współpracy sektora badawczo-rozwojowego i gospodarki
- Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji i stworzenie bazy danych o terenach i obiektach przeznaczonych na rozwój MŚP
- Stworzenie przemyślanej, atrakcyjnej oferty dla inwestorów, w tym utworzenie Miejskiej Strefy Ekonomicznej

- Skuteczna i właściwie ukierunkowana promocja oferty inwestycyjnej
- Aktywne poszukiwanie inwestorów

Cel strategiczny 3 – Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych

Modernizacja rolnictwa i poprawa opłacalności produkcji

Struktura agrarna gminy wskazuje, że rolnictwo stanowi jedno ze źródeł utrzymania mieszkańców gminy. Jednak poziom wykorzystania tych zasobów oraz efektywność korzystania z nich pozostawia wiele do życzenia. Należy zatem podjąć działania mające na celu rozwój przetwórstwa produktów rolno-spożywczych, aby mogły one stanowić alternatywne źródło dochodów dla mieszkańców wsi. Szczególny nacisk należy położyć na rozwój rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności oraz pracochłonnych kierunków produkcji. Wprowadzenie takiego systemu upraw wiązać się musi z podniesieniem świadomości wśród samych producentów poprzez system cyklicznych szkoleń. Istotnym elementem rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego jest promocja. Należy dążyć do organizacji corocznych wystaw produktu tradycyjnego, w trakcie których przyznawane jest prawo do posługiwania się logo „Tradycyjny Produkt Gminy Boguchwała”. Należy zintensyfikować działania mające na celu promocję takich produktów na rynkach: lokalnym, krajowym, a także europejskim, co może wiązać się z zarejestrowaniem europejskiego znaku towarowego. Równie istotnym działaniem będzie podnoszenie walorów krajobrazowych przez przykładowo wspieranie zadrzewień śródpolnych.

Utrzymanie opłacalności produkcji wiąże się z utrzymaniem dotychczasowych i pozyskiwaniem nowych rynków zbytu. Realizacja takiego działania musi być powiązana z odpowiednią strategią marketingową ukierunkowaną zarówno na rynek wewnętrzny jak i zewnętrzny. W celu dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców należy wykorzystywać wszystkie dostępne media, ze szczególnym uwzględnieniem Internetu. Tendencje ogólnoświatowe oraz europejskie wskazują na konieczność podejmowania przez rolników pozarolniczych form działalności gospodarczej. Wiąże się to z dywersyfikacją źródeł utrzymania na obszarach mało zurbanizowanych i rolniczych.

Realizacji celu służyć będą następujące działania:

- Współdziałanie na rzecz rozwoju przetwórstwa owoców i warzyw

- Współpraca z PODR w sprawie szkoleń dla rolników (podniesienie kwalifikacji, zmiana kwalifikacji rolników, dywersyfikacja źródeł dochodów)
- Promocja Produktu Lokalnego Gminy Boguchwała
- Wsparcie dla wykorzystania istniejącego potencjału upraw ogrodniczych i rozwoju tej dziedziny rolnictwa
- Pobudzenie aktywności społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej
- Wspieranie prostych form przetwórstwa, działalności agroturystycznej i rozwoju alternatywnych źródeł dochodu
- Programowanie i realizowanie działań melioracji, scalania gruntów, małej retencji i ochrony przeciwpowodziowej

2. OBSZAR STRATEGICZNY II – INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Stan dróg, a także dostępność komunikacyjna to podstawowe wyznaczniki tworzące warunki do szybkiego rozwoju społeczno – gospodarczego. Obok rozwoju infrastruktury drogowej kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy ma odpowiednie podejście do zagadnień ochrony środowiska. Dbanie o środowisko odgrywa również istotną rolę dla mieszkańców, ich zdrowia i komfortu życia. Większość działań zdefiniowanych w tym celu ma charakter informacyjno edukacyjny i jest skierowanych głównie do młodzieży, co gwarantuje wypracowanie u niej odpowiednich wzorców zachowań proekologicznych. Ponadto działania zdefiniowane w tym celu mają charakter prewencyjny i służą stałemu monitoringowi stanu środowiska.

Cel strategiczny 1 – Rozwój infrastruktury technicznej

Infrastruktura drogowa ma szczególnie duży wpływ na potencjał gospodarczy gminy. Sieć dróg na terenie gminy wymaga ciągłych nakładów na modernizację i poprawę stanu technicznego nawierzchni. Niestety środki na te cele są ograniczone i wystarczają najczęściej na remonty cząstkowe oraz zimowe odśnieżanie. Aby sytuacja uległa zmianie konieczne jest aktywne poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowania inwestycji, m. in. środków Unii Europejskiej na lata 2007 - 2013. Istotnym działaniem jest również reorientacja prac na drogach z remontów cząstkowych na całościowe remonty większych odcinków. Takie podejście będzie konieczne z uwagi na specyfikę środków dostępnych w ramach programów

operacyjnych, które promują większe projekty. Równie ważne z punktu widzenia trwałości dróg jest wykonanie odwodnień.

Prace remontowe i modernizacyjne powinny również być ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu. Należy więc współdziałać ze wszystkimi administratorami dróg położonych na terenie gminy w celu poprawy bezpieczeństwa.

W zakresie infrastruktury gospodarki wodno - ściekowej celem będzie doprowadzenie do stanu podłączenia 100% mieszkańców gminy do wykonanej już kanalizacji oraz działania zmierzające do uporządkowania gospodarki ściekowej w całej gminie. Systemowe zapewnienie sprawnej kanalizacji ma również duże znaczenie z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego. Poprawa sytuacji w zakresie infrastruktury teleinformatycznej powinna nastąpić z wykorzystaniem funduszy UE.

Działania skierowane na rozwój infrastruktury będą koncentrować się na:

- Modernizacji istniejącej infrastruktury drogowej w gminie według przyjętego standardu
- Dokończeniu budowy infrastruktury gospodarki wodno – ściekowej wraz z budową oczyszczalni ścieków w Boguchwale
- Przebudowie i budowie kanalizacji deszczowej na terenach o gęstej zabudowie mieszkaniowej
- Modernizacji oświetlenia ulicznego i ciągów pieszych wzdłuż dróg
- Kompleksowym uzbrojeniu terenów inwestycyjnych
- Budowie infrastruktury technicznej umożliwiającej szerokopasmowy dostęp do Internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną we współpracy ze starostwem powiatowym i sąsiednimi gminami.

Cel strategiczny 2 – Wsparcie dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Gmina Boguchwała ze względu na swoje położenie stanowi doskonałe miejsce dla budownictwa jedno i wielorodzinnego i osiedlania się nowych mieszkańców. Aby wykorzystać te warunki konieczne jest stymulowanie tego procesu. Można to osiągnąć poprzez usprawnienie obsługi osób zainteresowanych budownictwem na terenie gminy, przeznaczanie terenów pod budownictwo jedno i wielorodzinne w planach zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wszechstronne uzbrajanie tych obszarów. Zwiększanie liczby mieszkańców gminy jest zjawiskiem bardzo korzystnym również z punktu widzenia jej budżetu. Duża część dochodów własnych budżetu stanowi udział w podatkach od osób

fizycznych. Działanie to powinno być priorytetowe w stosunku do innych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Działania skierowane na rozwój budownictwa mieszkaniowego będą koncentrować się na:

- Tworzeniu w lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego stref zwartej zabudowy mieszkaniowej
- Budowie nowych dróg gminnych w obszarach przewidzianych do zabudowy osiedlowej, zgodnie z założeniami Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy
- Działaniach na rzecz pozyskiwania terenów z przeznaczeniem na cele budowlane
- Kompleksowym uzbrajaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę jedno i wielorodzinną
- Budowie otoczenia społecznego sprzyjającego osiedlaniu na terenie gminy
- Usprawnieniu obsługi administracyjnej potencjalnych inwestorów budownictwa jedno i wielorodzinnego w Urzędzie Miejskim
- Promocji terenów budowlanych znajdujących się na obszarze gminy

Cel strategiczny 3 - Infrastruktura społeczna

Zapewnienie rozwoju społecznego, dostępu do edukacji, opieki medycznej, opieki społecznej czy innych obiektów infrastruktury społecznej jest jednym z podstawowych elementów ogólnego rozwoju społeczności lokalnej. Stan zdrowia społeczności, długowieczność, jakość życia z punktu widzenia medycznego to zasadnicze parametry konkurencyjności danego obszaru dla jego mieszkańców, często znaczący w decyzjach o migracji lub osiedleniu.

Wykształcone społeczeństwo to społeczeństwo, które jest zdolne do szybszego rozwoju, lepiej przystosowane do zmiennych warunków współczesnej gospodarki i potrzeb rynku pracy. Stopień wykształcenia społeczeństwa jest również miernikiem postępu społecznego. Dostęp do edukacji i rozwój szkolnictwa to podstawa rozwoju zasobów ludzkich, a wykształcone społeczeństwo to ważny czynnik rozwojowy. Dlatego też należy wdrożyć działania poprawiające stan infrastruktury edukacyjnej w gminie. O stopniu rozwoju społeczeństwa świadczy również sposób traktowania ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym, niezaradnych życiowo oraz osób niepełnosprawnych. Gmina podejmuje kroki w kierunku ułatwienia tym ludziom godnego życia.

Przewidziane działania dla tego celu obejmują:

- Dbłość o jakość infrastruktury szkolnictwa wraz z obiektami towarzyszącymi

- Działania na rzecz poprawy dostępu do infrastruktury opieki zdrowotnej (przychodnie, gabinety, specjaliści)
- Działania zmierzające do wzbogacenia zasobu mieszkań socjalnych i kryzysowych
- Działania na rzecz usuwania barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w obiektach użyteczności publicznej
- Tworzenie i rozwijanie bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy (kompleks basenów)

Cel strategiczny 4 – Poprawa stanu środowiska naturalnego

Zrównoważony rozwój społeczności lokalnej nie może odbywać się bez poświęcenia należytej uwagi poprawie stanu środowiska naturalnego. Rozwój zrównoważony, czyli ekorozwój to rozwój uwzględniający prawa przyrody, zdolny do przetrwania i samopodtrzymujący się. Rozwój zrównoważony, umożliwiając racjonalne czerpanie z zasobów przyrody, jest alternatywą dla rozwoju ekonomicznego opierającego się na eksploatacji środowiska i konsumpcjonizmie.

Poprawa jakości środowiska naturalnego, a w efekcie podniesienie standardu i jakości życia mieszkańców to możliwości budowy nowych warunków dla dalszego rozwoju społecznego. Działaniom na rzecz rozwoju świadomości ekologicznej wśród ludności powinno towarzyszyć unowocześnienie systemu gospodarowania odpadami: budowa lub modernizacja instalacji i systemów pozwalających na odzysk i unieszkodliwianie odpadów różnych kategorii oraz skierowanie strumieni odpadów przede wszystkim do segregacji i recyklingu lub też rekultywacja większości funkcjonujących obecnie składowisk odpadów. Dla świadomości ekologicznej społeczności lokalnej dużą rolę odgrywa wdrażanie nowoczesnych systemów segregacji i utylizacji odpadów łącznie z ich termicznym unieszkodliwianiem oraz wtórnym wykorzystywaniem.

Wysiłki powinny być skierowane na rozwiązywanie bieżących zagadnień takich jak:

- Wdrażanie skutecznej gospodarki odpadami
- Działania na rzecz zwiększenia selektywnej zbiórki i segregacji odpadów oraz zagospodarowania surowców wtórnych
- Upowszechnianie edukacji ekologicznej
- Zapewnienie sprawnego systemu gospodarki wodno - ściekowej

- Wdrożenie systemu dyscyplinującego podłączenia do kanalizacji oraz zawierania i egzekwowania umów dotyczących zagospodarowania odpadów
- System monitorowania i likwidowania dzikich wysypisk
- Wdrożenie działań walki z hałasem
- Działania na rzecz ochrony powietrza
- Wykorzystywanie energii odnawialnych (kolektory słoneczne, ferma wiatrowa)

3. OBSZAR STRATEGICZNY III – KAPITAŁ LUDZKI

Cel strategiczny 1 - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Bez organizacji pozarządowych nie ma normalnego społeczeństwa i demokracji. Stwarzają one ramy organizacyjne dla działań powodowanych odruchem społecznym oraz dla aktywności obywatelskiej (pozwalają mieszkańcom czuć się obywatelami). Organizacje biorą udział w sprawowaniu władzy, pozwalają członkom społeczeństwa spełniać ich funkcje obywatelskie, wpływać na zmianę rzeczywistości i sprawować kontrolę. Inną nazwą stosowaną wobec tych organizacji to organizacje społeczne lub organizacje użyteczności publicznej. Oznacza to, że aktywność tych organizacji jest najwyraźniejsza w dziedzinie ochrony zdrowia, szeroko rozumianej pomocy społecznej, akcji charytatywnych i edukacji, czyli krótko mówiąc w działaniu dla dobra publicznego. Aktywność mieszkańców w ogóle, a w organizacjach pozarządowych w szczególności, ma również ogromne znaczenie dla wdrażania projektów rewitalizacji nie użytkowanych obiektów i terenów, korzystania z tradycji budownictwa wiejskiego i adaptacji obiektów na cele publiczne, jak również projektów związanych z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych oraz tradycyjnych zawodów. Organizacje pozarządowe przystosowują również publiczną infrastrukturę przyczyniającą się do rozwoju funkcji kulturalnych obszarów wiejskich.

Planowane działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego to:

- Współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi
- Wspieranie powstawania nowych organizacji pozarządowych, istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy
- Propagowanie demokracji uczestniczącej wśród młodzieży

- Ułatwienie kontaktu z władzami gminy za pomocą technik informatycznych
- Działanie na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej
- Polityka dostępu do informacji – jawność życia publicznego
- Tworzenie warunków do działań na rzecz tolerancji
- Tworzenie warunków do pełnej integracji ze społecznością osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny 2 - Edukacja, kształcenie przez całe życie

Inwestowanie w kapitał ludzki nie może pominąć aspektu edukacyjnego, nie mniej istotna jest rola kształcenia ustawicznego. Realizacja zadań w innych obszarach strategicznych bez powiązania z edukacją nie miałyby szans realizacji. Dostosowanie warunków i kierunków kształcenia dla potrzeb rynku jest możliwe jedynie w oparciu o stale aktualizowane wyniki obserwacji rynku oraz odpowiednią bazę dydaktyczną i lokalową. Dużą rolę odgrywa krzewienie kształcenia ustawicznego, w celu dopasowania struktury wykształcenia mieszkańców gminy do potrzeb zmieniającej się gospodarki rynkowej. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w rozwiniętych krajach europejskich dorosły obywatel zmienia swój zawód 3-5 razy w ciągu życia, polska średnia w tym zakresie jest o połowę mniejsza. Efektywne kształcenie ustawiczne może stać się ważnym czynnikiem zapobiegającym bezrobociu. Zarówno Strategia Lizbońska Unii Europejskiej jak i Narodowa Strategia Spójności przewidują budowę społeczeństwa opartego na wiedzy.

Przewidziano tu następujące działania:

- Upowszechnianie i objęcie większej liczby dzieci edukacją przedszkolną
- Działania na rzecz podnoszenia nauczania w stopniu podstawowym
- Rozwój szkolnictwa gimnazjalnego poprzez zwiększenie oferty edukacyjnej
- Zwiększenie oferty szkół związanej z zajęciami pozalekcyjnymi
- Propagowanie modelu aktywnego, rozwijającego się społeczeństwa
- Działania zmierzające do wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy
- Wspieranie kształcenia ustawicznego
- Optymalne wykorzystanie istniejącej bazy i kadry dla potrzeb działań szkoleniowych dla mieszkańców gminy

- Monitorowanie poziomu i struktury bezrobocia na terenie gminy w celu kształtowania polityki szkoleniowej
- Dostosowywanie bazy dydaktycznej i lokalowej szkół do potrzeb edukacyjnych mieszkańców
- Wspieranie doradztwa zawodowego
- Współpraca i partnerstwo z instytucjami szkoleniowymi

Cel strategiczny 3 – Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Spółeczeństwo informacyjne to społeczeństwo, w którym informacja jest traktowana jako szczególne dobro niematerialne, równoważne lub cenniejsze nawet od dóbr materialnych. Przewiduje ono rozwój usług związanych z dostępem do tzw. Systemu 3P tj. przechowywaniem, przesyłaniem i przetwarzaniem informacji. Zapewnienie społeczeństwu rozwoju na drodze ewolucji post – przemysłowej jest jedyną szansą utrzymania konkurencyjności w gwałtownie globalizującym się świecie. Polsce wschodniej z uwagi na zapóźnienia rozwojowe grozi wykluczenie cyfrowe. Te społeczności lokalne, które we własnym zakresie potrafią zapewnić szeroki dostęp do informacji, Internetu, usług w technologiach ICT, będą rozwijały się szybciej niż ich sąsiedzi. Dlatego pełna informatyzacja, upowszechnienie usług dostępu do Internetu i stosowna edukacja jest kluczem do przyszłego rozwoju. Strategia Lizbońska Unii Europejskiej jak i Narodowa Strategia Spójności przewidują budowę społeczeństwa opartego na wiedzy.

Działania przewidziane w realizacji tego celu obejmują:

- Propagowanie stosowania technologii informatycznych w gospodarce i życiu społecznym gminy
- Udział w projektach regionalnych zmierzających do poprawy infrastruktury teleinformatycznej na terenie gminy
- Kontynuacja działań na rzecz ułatwienia dostępu mieszkańców do Internetu oraz usług świadczonych on-line
- Zwiększenie zakresu usług administracji, świadczonych drogą elektroniczną
- Podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystania teleinformatyki (ICT)

Cel strategiczny 4 – Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego

Wśród potrzeb ludzkich uznanych jako potrzeby podstawowe, poczucie bezpieczeństwa zajmuje czołowe miejsce. Poprawa porządku i bezpieczeństwa publicznego przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i stanowić będzie zachętę dla inwestorów oraz potencjalnych mieszkańców. Realizacja tego celu może być możliwa jedynie przy współpracy i koordynacji wszystkich służb odpowiedzialnych za szeroko pojęte bezpieczeństwo i zaangażowaniu społeczeństwa. Najlepszym sposobem zapobiegania przestępczości jest odpowiednia prewencja. Istotnym elementem tej prewencji jest praca socjalno-wychowawcza z młodzieżą. Należy dążyć do jak najlepszej koordynacji pracy służb porządkowych i ratowniczych na terenie gminy. Współdziałanie powinno dotyczyć wszystkich źródeł zagrożeń, a więc pożarowych, powodziowych, osuwiskowych, komunikacyjnych oraz przeciwdziałania aktom wandalizmu, kradzieżom, rozbojom.

Działania poświęcone bezpieczeństwu publicznemu to:

- Inicjowanie współpracy i koordynacja działań służb bezpieczeństwa publicznego
- Działania na rzecz podniesienia świadomości obywateli w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo
- Informowanie o sposobach aktywnych zachowań w obliczu zagrożeń i aktów wandalizmu
- Monitorowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych na terenie gminy
- Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przebudowę i modernizację miejsc niebezpiecznych i uspokojenie ruchu
- Aktywne wspieranie pracy wychowawczej z młodzieżą w szkołach
- Organizacja akcji informacyjnych o zagrożeniach
- Działania zmierzające do rozwiązania problemu wałęsających się psów
- Działania na rzecz podniesienia świadomości narastających zagrożeń narkomani i innych uzależnień
- Wspieranie rozbudowy bazy sprzętowej i lokalowej OSP
- Kontynuacja budowy oświetlenia na szlakach komunikacyjnych na terenie gminy

Cel strategiczny 5 – Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

Zdrowa społeczność lokalna to społeczność, która jest świadoma wagi zdrowego stylu życia co równocześnie obniża społeczne koszty opieki medycznej. Równie ważne jak bezpieczeństwo dla komfortu życia mieszkańców jest prawidłowe funkcjonowanie systemu służby zdrowia, poprawa stanu zdrowotności społeczności gminy, a także profilaktyka zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

O dojrzałości danej społeczności lokalnej decyduje stopień zainteresowania jakim obdarza on osoby wykluczone, słabe, bezradne i dotknięte patologiami. Gospodarka rynkowa ujawniła nieznane dotąd obszary patologii społecznych. Przeciwdziałanie tym negatywnym trendom powinno się opierać o politykę prorodziną. Skuteczna realizacja tej polityki jest możliwa jedynie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, znającymi dobrze potrzeby mieszkańców. Równie ważnym elementem realizacji polityki prorodzinnej jest prezentowanie pozytywnych wzorców i profilaktyka. Wyżej wymienione działania mają charakter personalny i opierać się będą o pracę pracowników socjalnych oraz wolontariuszy. Prawidłowe realizowanie polityki społecznej nie może obejść się bez instytucjonalnych form działania i inwestycji w infrastrukturę, dlatego też należy udzielać wsparcia rodzinnym domom dziecka, tworzyć ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy, podjąć działania mające na celu pozyskanie lub budowę mieszkań socjalnych.

Działania poświęcone zapewnieniu bezpieczeństwa socjalnego to:

- Rozpoznawanie zagrożeń i wspieranie działań z zakresu profilaktyki uzależnień
- Wspieranie działań mająca na celu profilaktykę i promocję zdrowia
- Działania zmierzające do zabezpieczenia podstawowych potrzeb grup wymagających pomocy: ludzi starszych, niepełnosprawnych, osób będących w trudnej sytuacji materialnej, bezradnych i zagrożonych wykluczeniem, a także rodzin patologicznych itp.
- Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych
- Działania ułatwiające powrót kobietom na rynek pracy po okresie macierzyństwa
- Pomoc w organizowaniu i wspieranie działalności świetlic i klubów młodzieżowych
- Współpraca z Parafiami oraz organizacjami społecznymi w organizowaniu pomocy i wspieraniu osób potrzebujących

4. OBSZAR STRATEGICZNY IV - KULTURA, TURYSTYKA, SPORT I WYPOCZYNEK

Cel strategiczny 1 – Zachowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego

Kultura jest jednym z podstawowych elementów budujących tożsamość społeczności lokalnej i wywiera ogromny wpływ na inne obszary życia społeczno gospodarczego. Zachowanie tożsamości kulturowej oraz kultywowanie tradycji są pomocne w adaptacji polskiego społeczeństwa do integracji europejskiej. Działania przyczyniające się do rozwoju kultury są nieodzowne w dobie globalizacji i rewolucji informacyjnej społeczeństwa wiedzy. Życie kulturalne, szczególnie na obszarach wiejskich nie powinno się opierać jedynie na środkach masowego przekazu lecz skupiać wokół lokalnych ośrodków życia kulturalnego wspieranych ze środków publicznych.

Działania tego celu to:

- Wspieranie gminnych organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju kultury i wypoczynku na terenie gminy
- Integracja społeczeństwa lokalnego
- Wspieranie kultywowania tradycji kulinarnych
- Działania na rzecz poznawania innych kultur i tradycji
- Wspieranie rozwoju umiejętności artystycznych wśród mieszkańców gminy
- Kultywowanie świąt narodowych i obrzędów ludowych
- Promocja czytelnictwa

Cel strategiczny 2 – Rozwój turystyki

Bardzo istotnym elementem życia człowieka jest sposób spędzania wolnego czasu. Aktywny wypoczynek poprzez uprawianie sportu i turystyki przyczynia się do zachowania zdrowia i dobrej kondycji. W ostatnim czasie wzrasta zainteresowanie mieszkańców miast tak rozumianym wypoczynkiem i spędzaniem czasu na terenach atrakcyjnych krajobrazowo. Walory krajobrazowe i turystyczne gminy spełniają takie oczekiwania, ale nie są należycie wyeksponowane i wykorzystane. Aby zmienić tą sytuację niezbędna jest najpierw budowa podstawowej infrastruktury – głównie komunikacyjnej (drogi dojazdowe, parkingi, ścieżki,

szlaki piesze i rowerowe) oraz towarzyszącej (punkty widokowe, miejsca odpoczynku), a następnie ich promocja i popularyzacja.

Planowane działania to:

- Promocja gminy wśród przejeżdżających przez Boguchwałę turystów
- Rewitalizacja istniejącego szlaku rowerowego wokół gminy Boguchwała
- Wytyczenie, urządzenie i oznakowanie kilku nowych tras rowerowych łączących się z istniejącą trasą oraz trasami sąsiedniej gminy Czudec
- Wytyczenie, urządzenie i oznakowanie tras pieszych – spacerowych oraz ścieżek edukacyjno-dydaktycznych
- Urządzenie punktów widokowych
- Utworzenie Gminnego Centrum Informacji Turystycznej wraz z bazą biwakową
- Wytyczenie trasy spływu kajakowego po Wisłoku
- Wykorzystanie terenu rekreacyjnego wzdłuż Wisłoka

Cel strategiczny 3 – Propagowanie sportu i aktywnych form wypoczynku

Zdrowy styl życia, aktywny wypoczynek i ruch pozwalają zachować dobrą kondycję i samopoczucie, zwiększają efektywność zawodową. Możliwość uprawiania sportu i dostępność obiektów sportowych w miejscu zamieszkania i pracy jest często jedną z istotnych przesłanek decydujących o miejscu osiedlenia. Rozwijanie bazy sportowej jest ważnym elementem ze względu na wychowawczy charakter sportu dla młodzieży z terenu gminy Boguchwała.

Działania tego celu to:

- Promocja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy
- Materialne wspieranie klubów i organizacji sportowych na terenie gminy Boguchwała
- Budowa i modernizacja bazy sportowej
- Organizacja międzyszkolnych i międzysołeckich zawodów sportowych
- Organizacja rekreacyjnych – rodzinnych konkursów i zawodów

5. OBSZAR STRATEGICZNY V – BUDOWANIE WIZERUNKU GMINY

Budowanie właściwego wizerunku oraz promocja gminy i miasta jest przedsięwzięciem o charakterze pro-gospodarczym. Dobrze poprowadzona kampania promocyjna gminy z uwzględnieniem tzw. sektorów wysokiej szansy często decyduje o rozwoju gospodarczym danego obszaru i jego społeczności lokalnej, może na przykład zdecydować o wyborze miejsca inwestycji. Bardzo często promocja pokazując nowe możliwości i korzyści pobudza zainteresowanych do działań wcześniej nieplanowanych. Najistotniejszą w zaplanowanej kampanii promocyjnej jest spójność podejmowanych działań; przypadkowe i jednorazowe inicjatywy promocyjne powinny być zamieniane na działania cykliczne lub całkowicie wyeliminowane

Cel strategiczny 1 – Poprawa funkcjonowania administracji i jednostek gminnych

Dla inwestorów, a także dla przyszłych i obecnych mieszkańców bardzo istotna jest jakość obsługi administracyjnej. Często poruszanie się w gąszczu spraw, przepisów, obowiązujących ustaw stanowi dla interesanta duże utrudnienie. Kompetencja, uprzejmość, jasność i przejrzystość procedur niewielkim kosztem może poprawić wizerunek funkcjonowania administracji lokalnej.

Osiągnięcie celu będzie realizowane poprzez:

- Usprawnienie systemu obsługi interesantów w Urzędzie Miejskim i jednostkach organizacyjnych gminy
- Precyzyjne określenie zakresu spraw (istotnych dla obywateli) prowadzonych przez poszczególne komórki organizacyjne i rozpropagowanie tej wiedzy wśród interesantów
- Opracowanie i wdrożenie programu „urząd przyjazny dla interesantów”
- Wdrażanie kolejnych rozwiązań e-administracji dostępnych przez Internet i ich upowszechnienie wśród mieszkańców
- Rozszerzenie zakresu działań prowadzonych przez gminne instytucje kultury
- Oddziaływanie na inne instytucje zależne od gminy w celu usprawnienia ich pracy

Cel strategiczny 2 – Promocja gminy na zewnątrz

Promocja jest zagadnieniem wieloaspektowym opierającym się na współpracy środowisk kultury, gospodarki, oświaty, mediów i władz samorządowych. Gminę czy miasto w aspekcie promocyjnym można przez analogię przyrównać do firmy działającej w kontekście wolnego rynku. Współczesne miasta i gminy żyją z rynków i dla rynków, o które toczy się ciągła walka konkurencyjna. Powstanie nowego miasta należy utożsamiać z powstaniem nowego produktu (marki), który wymaga intensywnych działań promocyjnych. Miasto i gmina Boguchwała stanowią w ujęciu marketingowym produkt, który należy zaoferować turystom, inwestorom krajowym i zagranicznym, mieszkańcom regionu i Polski oraz wszystkim, którzy chcieliby właśnie tutaj prowadzić działalność gospodarczą, zamieszkać lub przyjechać. Promocja gminy powinna być kierowana do: inwestorów krajowych, inwestorów zagranicznych, lokalnych przedsiębiorców, przedsiębiorstw współpracujących z podmiotami gospodarczymi miasta Boguchwała, władz lokalnych, lokalnych parlamentarzystów i polityków, turystów krajowych i zagranicznych, instytucji międzynarodowych i mieszkańców regionu.

Program promocji to element strategii rozwoju wpływający na wykreowanie pozytywnego wizerunku miasta i gminy:

- na zewnątrz – co ma zwiększyć rozpoznawalność miasta i gminy w kraju oraz za granicą,
- do wewnątrz – co ma spowodować integrację społeczności lokalnej oraz identyfikację z miastem i gminą.

Przedmiotem promocji jest miasto i gmina Boguchwała jako atrakcyjny gospodarczo, turystycznie i kulturowo obszar w Polsce południowo-wschodniej.

Podstawowymi elementami, które powinny być promowane dla stworzenia pożądanego wizerunku miasta i gminy Boguchwała są:

- Otwartość wobec inwestorów i turystów
- Walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy
- Bogactwo kulturowe obszaru gminy i jego różnorodność
- Tereny inwestycyjne.

Dotychczasowe działania promocyjne były skoncentrowane na promowaniu walorów turystyczno-kulturalnych, podczas gdy działania mające na celu pokazania atrakcyjności gospodarczej gminy były niemal zupełnie pomijane. Z uwagi na znaczenie jakie ma

promowanie walorów gospodarczych należy w taki sposób połączyć działania promocyjne, aby promocja miasta i gminy Boguchwała miała charakter zrównoważony. Promocja zrównoważona to taka, w której trzy elementy: promocja gospodarki, turystyki i kultury wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Jest to podstawowy cel, do którego należy dążyć, aby działania promocyjne gminy przyniosły wymierne korzyści i pozwoliły pokazać cały obszar gminy jako konkurencyjny i atrakcyjny dla każdego.

Osiągnięcie celu będzie realizowane poprzez:

- Działania związane z budowaniem wizerunku nowego miasta i gminy w związku z uzyskaniem praw miejskich
- Działania (imprezy/wydarzenia) mające na celu promowanie wypoczynku oraz kultury w mieście i gminie
- Działania (imprezy/wydarzenia) związane z reaktywacją miasta
- Działania (imprezy/wydarzenia) wyróżniające miasto i gminę spośród innych miejscowości
- Nawiązywanie współpracy z instytucjami na terenie województwa zajmującymi się promocją
- Działania promujące atrakcyjność obszarów inwestycyjnych
- Działania zmierzające do stworzenia wizerunku gminy przyjaznej inwestorom
- Wykorzystanie współpracy międzynarodowej do promocji gminy poza granicami kraju

Cel strategiczny 3 – Usprawnienie obiegu informacji wewnątrz gminy

W obecnym czasie informacja jest cennym „towarem”, a jej znaczenie będzie nadal rosło. Dobrze przygotowana i przekazana informacja przyczynia się do budowania wizerunku gminy, zapobiega plotkom i spekulacjom. Ułatwia zgłaszanie i rozpatrywanie bieżących spraw. Wykorzystanie budowanego systemu łączności elektronicznej przyspieszy rozpatrywanie skarg i wniosków obywateli, zwiększy tożsamość mieszkańców.

Osiągnięcie celu będzie realizowane poprzez:

- Zorganizowanie systemu tworzenia i przekazywania informacji dla mieszkańców gminy
- Opracowanie narzędzi usprawniających przekazywanie informacji, w tym wykorzystanie Internetu i telefonii komórkowej

- Działania związane z budowaniem wizerunku nowego miasta i gminy w związku z uzyskaniem praw miejskich
- Działania mające na celu popularyzację imprez i wydarzeń kulturalnych, naukowych i sportowych
- Działania informujące o nowych obszarach inwestycyjnych

IV. TABELE ZGODNOŚCI STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY BOGUCHWAŁA NA LATA 2008 – 2015			Regionalny Program Operacyjny woj. podkarpackiego Osie priorytetowe RPO ¹					
Obszary strate- giczne	Cele	Działania	KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	SPOŁECZNESTWO INFORMACYJNE	OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM	INFRASTRUKTURA PUBLICZNA	TURYSTYKA I KULTURA
Obszar strategiczny I – Innowacyjna gospodarka	Cel strategiczny 1 – Tworzenie i rozwój stref przemysłowych	Aktualizacja studium zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględnienie stref przemysłowych w planach miejscowych	X	X				
		Działania zmierzające do uzbrojenia terenów przeznaczonych na strefy	X	X				
		Ustalenie ulg podatkowych dla firm inwestujących na terenie stref	X					
		Stworzenie przemysłanej, atrakcyjnej oferty dla inwestorów	X					
		Skuteczna i właściwie ukierunkowana promocja terenów objętych strefami	X					
		Aktywne poszukiwanie inwestorów	X					

Obszar strategiczny I - Innowacyjna gospodarka	Cel strategiczny 2 – Rozwój przedsiębiorczości – wsparcie MŚP	Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości - dostęp do informacji	X	X	X			
		Poprawa obsługi administracyjnej i znoszenie barier biurokratycznych	X					
		Tworzenie gminnego programu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	X					
		Promocja lokalnej przedsiębiorczości w kraju i za granicą	X					
		Włączenie się w tworzenie Lokalnych Funduszy Gwarancyjnych dla przedsiębiorców	X					
		Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości	X					
		Działania na rzecz współpracy sektora badawczo-rozwojowego i gospodarki	X					
		Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji i stworzenie bazy danych o terenach i obiektach przeznaczonych na rozwój MŚP	X					
		Stworzenie przemysłowej, atrakcyjnej oferty dla inwestorów w tym utworzenie Miejskiej Strefy Ekonomicznej	X					
		Skuteczna i właściwie ukierunkowana promocja oferty inwestycyjnej	X					
		Aktywne poszukiwanie inwestorów	X					

Obszar strategiczny I - Innowacyjna gospodarka	Cel strategiczny 3 – Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych	Współdziałanie na rzecz rozwoju przetwórstwa owoców i warzyw	X					
		Współpraca z PODR w sprawie szkoleń dla rolników (podniesienie kwalifikacji, zmiana kwalifikacji, dywersyfikacja źródeł dochodów)	X					
		Promocja Produktu Lokalnego Gminy Boguchwała	X					
		Wsparcie dla wykorzystania istniejącego potencjału upraw ogrodnich i rozwoju tej dziedziny rolnictwa	X					
		Pobudzenie aktywności społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.	X					
		Wspieranie prostych form przetwórstwa, działalności agroturystycznej i rozwoju alternatywnych źródeł dochodu.	X					
		Programowanie i realizowanie działań melioracji, scalania gruntów, małej retencji i ochrony przeciwpowodziowej		X				

¹ Pominięto osie priorytetowe: 7 Spójność wewnątrz regionalna i 8 Pomoc techniczna jako nie stosujące się do działań gminy Boguchwała

Obszar strategiczny II - Infrastruktura i środowisko	Cel strategiczny 1 – Rozwój infrastruktury technicznej	Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej w gminie według przyjętego standardu		X				
		Dokończenie budowy infrastruktury gospodarki wodno – ściekowej wraz z budową oczyszczalni ścieków w Boguchwale		X		X		
		Przebudowa i budowa kanalizacji deszczowej na terenach o gęstej zabudowie mieszkaniowej		X		X		
		Modernizacja oświetlenia ulicznego i ciągów pieszych wzdłuż dróg		X				
		Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych	X	X		X	X	
		Budowa infrastruktury technicznej umożliwiającej szerokopasmowy dostęp do Internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną we współpracy ze starostwem powiatowym i sąsiednimi gminami.		X	X		X	
	Cel strategiczny 2 - Wsparcie dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	Tworzenie w lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego stref zwartej zabudowy mieszkaniowej		X		X	X	
		Budowa nowych dróg gminnych w pierwszej kolejności w obszarach przewidzianych do zabudowy osiedlowej, zgodnie z założeniami Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy		X				
		Działania na rzecz pozyskiwania terenów z przeznaczeniem na cele budowlane	X	X			X	
		Kompleksowe uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę jedno i wielorodzinną	X	X	X	X	X	
		Budowa otoczenia społecznego sprzyjającego osiedlaniu na terenie gminy					X	X
		Usprawnienie obsługi administracyjnej potencjalnych inwestorów budownictwa jedno i wielorodzinnego w Urzędzie Miejskim			X			
		Promocja terenów budowlanych na obszarze gminy					X	
	Cel strategiczny 3 - Infrastruktura społeczna	Dbłość o jakość infrastruktury szkolnictwa wraz z obiektami towarzyszącymi		X			X	X
		Działania na rzecz poprawy dostępu do infrastruktury opieki zdrowotnej (przychodnie, gabinety, specjalści)		X			X	
		Działania zmierzające do wzbogacenia zasobu mieszkań socjalnych i kryzysowych					X	
		Działania na rzecz usuwania barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w obiektach użyteczności publicznej					X	
		Tworzenie i rozwijanie bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy					X	X
	Cel strategiczny 4 – Poprawa stanu środowiska naturalnego	Wdrażanie skutecznej gospodarki odpadami				X		
		Działania na rzecz zwiększenia selektywnej zbiórki i segregacji odpadów oraz zagospodarowania surowców wtórnych				X		
		Upowszechnianie edukacji ekologicznej				X		
		Zapewnienie sprawnego systemu gospodarki wodno - ściekowej				X		
		Wdrożenie systemu dyscyplinującego podłączenia do kanalizacji oraz zawierania i egzekwowania umów dotyczących zagospodarowania odpadów				X		
		System monitorowania i likwidowania dzikich wysypisk				X		
		Wdrożenie działań walki z hałasem.				X		
		Działania na rzecz ochrony powietrza				X		
		Wykorzystanie energii odnawialnych (kolektory słoneczne, ferma wiatrowa)				X		

Obszar strategiczny III - Kapitał ludzki

	Cel strategiczny 1 - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	Współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi			X			X
		Wspierania powstawania nowych organizacji pozarządowych, istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy			X			X
		Propagowanie demokracji uczestniczącej wśród młodzieży			X			X
		Ułatwienie kontaktu z władzami gminy za pomocą technik informatycznych			X			
		Działanie na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej			X			
		Polityka dostępu do informacji – jawność życia publicznego			X		X	
		Tworzenie warunków do działań na rzecz tolerancji			X			
		Tworzenie warunków do pełnej integracji ze społecznością osób niepełnosprawnych			X		X	
	Cel strategiczny 2 - Edukacja, kształcenie przez całe życie	Upowszechnianie i objęcie większej liczby dzieci edukacją przedszkolną			X		X	
		Działania na rzecz podnoszenia nauczania w stopniu podstawowym			X		X	
		Rozwój szkolnictwa gimnazjalnego poprzez zwiększenie oferty edukacyjnej			X		X	
		Propagowanie modelu aktywnego, rozwijającego się społeczeństwa			X			
		Zwiększenie oferty szkół związanej z zajęciami pozalekcyjnymi			X		X	
		Działania zmierzające do wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy			X		X	
		Wspieranie kształcenia ustawicznego			X			
		Optymalne wykorzystanie istniejącej bazy i kadry dla potrzeb działań szkoleniowych dla mieszkańców gminy			X		X	
		Monitorowanie poziomu i struktury bezrobocia na terenie gminy w celu kształtowania polityki szkoleniowej			X		X	
		Dostosowywanie bazy dydaktycznej i lokalowej szkół do potrzeb edukacyjnych mieszkańców			X		X	
		Wspieranie doradztwa zawodowego			X			
		Współpraca i partnerstwo z instytucjami szkoleniowymi			X			
	Cel strategiczny 3 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Propagowanie stosowania technologii informatycznych w gospodarce i życiu społecznym gminy			X			
		Udział w projektach regionalnych zmierzających do poprawy infrastruktury teleinformatycznej na terenie gminy		X	X			
		Kontynuacja działań na rzecz ułatwienia dostępu mieszkańców do Internetu oraz usług świadczonych on-line		X	X			
		Zwiększenie zakresu usług administracji, świadczonych drogą elektroniczną			X			
		Podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystania teleinformatyki (ICT)			X			
	Cel strategiczny 4 - Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego	Inicjowanie współpracy i koordynacja działań służb bezpieczeństwa publicznego						
		Działania na rzecz podniesienia świadomości obywateli w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo			X			
		Informowanie o sposobach aktywnych zachowań w obliczu zagrożeń i aktów wandalizmu			X			
		Monitorowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych na terenie gminy		X	X			
		Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przebudowę i modernizację miejsc niebezpiecznych i uspokojenie ruchu		X				
		Aktywne wspieranie pracy wychowawczej z młodzieżą w szkołach			X			
		Organizacja akcji informacyjnych o zagrożeniach			X			
		Działania zmierzające do rozwiązania problemu wałęsających się psów						
		Działania na rzecz podniesienia świadomości narastających zagrożeń narkomani i innych uzależnień			X			
		Wspieranie rozbudowy bazy sprzętowej i lokalowej OSP		X			X	
	Cel strategiczny 5 - Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego	Kontynuacja budowy oświetlenia na szlakach komunikacyjnych na terenie gminy		X				
		Rozpoznawanie zagrożeń i wspieranie działań z zakresu profilaktyki uzależnień			X			
		Wspieranie działań mających na celu profilaktykę i promocję zdrowia						X
		Działania zmierzające do zabezpieczenia podstawowych potrzeb grup wymagających pomocy: ludzi starszych, niepełnosprawnych, osób będących w trudnej sytuacji materialnej, bezradnych i zagrożonych wykluczeniem, a także rodzin patologicznych itp.					X	
		Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym			X			
		Działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych			X		X	
		Działania ułatwiające powrót kobietom na rynek pracy po okresie macierzyństwa						
		Pomoc w organizowaniu i wspieranie działalności świetlic i klubów młodzieżowych					X	
		Współpraca z Parafiami oraz organizacjami społecznymi w organizowaniu pomocy i wspieraniu osób potrzebujących			X			

Obszar strategiczny IV - Kultura, turystyka, wypoczynek	Cel strategiczny 1 - Zachowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego	Wspieranie gminnych organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju kultury i wypoczynku na terenie gminy							X
		Integracja społeczeństwa lokalnego							X
		Wspieranie kultywowania tradycji kulinarnych							X
		Działania na rzecz poznawanie innych kultur							X
		Wspieranie rozwoju umiejętności artystycznych wśród mieszkańców gminy							X
		Kultywowanie świąt narodowych i obrzędów ludowych							X
		Promocja czytelnictwa							X
	Cel strategiczny 2 - Rozwój turystyki	Promocja gminy wśród przejeżdżających przez Boguchwałę turystów							X
		Rewitalizacja istniejącego szlaku rowerowego wokół gminy Boguchwała		X					X
		Wytyczenie, urządzenie i oznakowanie kilku nowych tras rowerowych łączących się z istniejącą trasą oraz trasami sąsiedniej gminy Czudec		X					X
		Wytyczenie, urządzenie i oznakowanie tras pieszych – spacerowych oraz ścieżek edukacyjno-dydaktycznych			X				X
		Urządzenie punktów widokowych							X
		Utworzenie Gminnego Centrum Informacji Turystycznej wraz z baza biwakową		X					X
		Wytyczenie trasy spływu kajakowego po Wiśloku							X
		Wykorzystanie terenu rekreacyjnego wzdłuż Wiśloka							X
	Cel strategiczny 3 - Propagowanie sportu i aktywnych form wypoczynku	Promocja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy							X
		Materialne wspieranie klubów i organizacji sportowych na terenie gminy Boguchwała		X					X
		Budowa i modernizacja bazy sportowej		X					X
		Organizacja międzyszkolnych i międzysoleckich zawodów sportowych							X
		Organizacja rekreacyjnych – rodzinnych konkursów i zawodów							X

Obszar strategiczny V – Program promocji gminy	Cel strategiczny 1 – Poprawa funkcjonowania administracji i jednostek gminnych	Usprawnienie systemu obsługi interesantów w Urzędzie Miejskim i jednostkach organizacyjnych gminy							
		Precyzyjne określenie zakresu spraw (istotnych dla obywateli) prowadzonych przez poszczególne komórki organizacyjne i rozpropagowanie tej wiedzy wśród interesantów							
		Opracowanie i wdrożenie programu „urząd przyjazny dla interesantów”							
		Wdrażanie kolejnych rozwiązań e-administracji dostępnych przez Internet i ich upowszechnianie wśród mieszkańców							
		Rozszerzenie zakresu działań prowadzonych przez gminne instytucje kultury							
		Oddziaływanie na inne instytucje zależne od gminy w celu usprawnienia ich pracy							
	Cel strategiczny 2 – Promocja gminy na zewnątrz	Działania związane z budowaniem wizerunku nowego miasta i gminy w związku z uzyskaniem praw miejskich							X
		Działania (imprezy/wydarzenia) mające na celu promowanie wypoczynku oraz kultury w mieście i gminie							
		Działania (imprezy/wydarzenia) związane z reaktywacją miasta							
		Działania (imprezy/wydarzenia) wyróżniające miasto i gminę spośród innych miejscowości							
		Działania promujące atrakcyjność obszarów inwestycyjnych							
		Działania zmierzające do stworzenia wizerunku gminy przyjaznej inwestorom							
		Wykorzystanie współpracy międzynarodowej do promocji gminy poza granicami kraju							
	Cel strategiczny 3 – Promocja gminy na zewnątrz	Zorganizowanie systemu tworzenia i przekazywania informacji dla mieszkańców gminy							
		Opracowanie narzędzi usprawniających przekazywanie informacji, w tym wykorzystanie Internetu i telefonii komórkowej							
		Działania związane z budowaniem wizerunku nowego miasta i gminy w związku z uzyskaniem praw miejskich							
		Działania mające na celu popularyzację imprez i wydarzeń kulturalnych, naukowych i sportowych							
		Działania informujące o nowych obszarach inwestycyjnych							

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY BOGUCHWAŁA NA LATA 2008 – 2015			Narodowa Strategia Spójności 2007-2013					
			Cele NSS - polityka spójności					
Obszary strate- giczne	Cele	Działania	Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych	Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej	Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski	Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektorów wytwarzających w wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług	Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich
Obszar strategiczny I - Innowacyjna gospodarka	Cel strategiczny 1 – Tworzenie i rozwój stref przemysłowych	Aktualizacja studium zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględnienie stref przemysłowych w planach miejscowych	X		X			
		Działania zmierzające do uzbrojenia terenów przeznaczonych na strefy			X	X		
		Ustalenie ulg podatkowych dla firm inwestujących na terenie stref				X		
		Stworzenie przemysłowej, atrakcyjnej oferty dla inwestorów				X		
		Skuteczna i właściwie ukierunkowana promocja terenów objętych strefami				X		
		Aktywne poszukiwanie inwestorów				X		

Obszar strategiczny I - Innowacyjna gospodarka	Cel strategiczny 2 – Rozwój przedsiębiorczości – wsparcie MŚP	Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości - dostęp do informacji				X	X	X
		Poprawa obsługi administracyjnej i znoszenie barier biurokratycznych				X	X	X
		Tworzenie gminnego programu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości				X	X	X
		Promocja lokalnej przedsiębiorczości w kraju i za granicą		X		X		
		Włączenie się w tworzenie Lokalnych Funduszy Gwarancyjnych dla przedsiębiorców	X			X	X	
		Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości	X			X	X	
		Działania na rzecz współpracy sektora badawczo-rozwojowego i gospodarki	X		X	X	X	
		Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji i stworzenie bazy danych o terenach i obiektach przeznaczonych na rozwój MŚP				X		
		Stworzenie przemysłowej, atrakcyjnej oferty dla inwestorów w tym utworzenie Miejskiej Strefy Ekonomicznej			X	X		
		Skuteczna i właściwie ukierunkowana promocja oferty inwestycyjnej				X		
		Aktywne poszukiwanie inwestorów				X		

Obszar strategiczny I - Innowacyjna gospodarka	Cel strategiczny 3 – Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych	Współdziałanie na rzecz rozwoju przetwórstwa owoców i warzyw					X	X
		Współpraca z PODR w sprawie szkoleń dla rolników (podniesienie kwalifikacji, zmiana kwalifikacji, dywersyfikacja źródeł dochodów)	X	X				X
		Promocja Produktu Lokalnego Gminy Boguchwała						X
		Wsparcie dla wykorzystania istniejącego potencjału upraw ogrodniczych i rozwoju tej dziedziny rolnictwa						X
		Pobudzenie aktywności społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.	X	X				X
		Wspieranie prostych form przetwórstwa, działalności agroturystycznej i rozwoju alternatywnych źródeł dochodu.		X				X
		Programowanie i realizowanie działań melioracji, scalania gruntów, małej retencji i ochrony przeciwpowodziowej						X

Obszar strategiczny II - Infrastruktura i środowisko

Cel strategiczny 1 – Rozwój infrastruktury technicznej	Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej w gminie według przyjętego standardu			X		X	X
	Dokończenie budowy infrastruktury gospodarki wodno – ściekowej wraz z budową oczyszczalni ścieków w Boguchwale			X		X	X
	Przebudowa i budowa kanalizacji deszczowej na terenach o gęstej zabudowie mieszkaniowej			X		X	X
	Modernizacja oświetlenia ulicznego i ciągów pieszych wzdłuż dróg			X		X	X
	Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych			X		X	X
	Budowa infrastruktury technicznej umożliwiającej szerokopasmowy dostęp do Internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną we współpracy ze starostwem powiatowym i sąsiednimi gminami.	X	X	X		X	X
Cel strategiczny 2 - Wsparcie dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	Tworzenie w lokalnych planach zagospodarowania przestrzennego stref zwartej zabudowy mieszkaniowej			X		X	X
	Budowa nowych dróg gminnych w pierwszej kolejności w obszarach przewidzianych do zabudowy osiedlowej, zgodnie z założeniami Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy			X		X	X
	Działania na rzecz pozyskiwania terenów z przeznaczeniem na cele budowlane			X		X	X
	Kompleksowe uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę jedno i wielorodzinną			X		X	X
	Budowa otoczenia społecznego sprzyjającego osiedlaniu na terenie gminy			X		X	X
	Usprawnienie obsługi administracyjnej potencjalnych inwestorów budownictwa jedno i wielorodzinnego w Urzędzie Miejskim	X				X	
	Promocja terenów budowlanych na obszarze gminy		X			X	X
Cel strategiczny 3 - Infrastruktura społeczna	Dbałość o jakość infrastruktury szkolnictwa wraz z obiektami towarzyszącymi		X	X			X
	Działania na rzecz poprawy dostępu do infrastruktury opieki zdrowotnej (przychodnie, gabinety, specjalści)			X		X	
	Działania zmierzające do wzbogacenia zasobu mieszkań socjalnych i kryzysowych					X	X
	Działania na rzecz usuwania barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w obiektach użyteczności publicznej	X					X
	Tworzenie i rozwijanie bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy	X					X
Cel strategiczny 4 – Poprawa stanu środowiska naturalnego	Wdrażanie skutecznej gospodarki odpadami	X		X			
	Działania na rzecz zwiększenia selektywnej zbiórki i segregacji odpadów oraz zagospodarowania surowców wtórnych		X				
	Upowszechnianie edukacji ekologicznej		X				
	Zapewnienie sprawnego systemu gospodarki wodno - ściekowej			X			
	Wdrożenie systemu dyscyplinującego podłączenia do kanalizacji oraz zawierania i egzekwowania umów dotyczących zagospodarowania odpadów		X	X			X
	System monitorowania i likwidowania dzikich wysypisk		X				X
	Wdrożenie działań walki z hałasem.						X
	Działania na rzecz ochrony powietrza		X				X
	Wykorzystanie energii odnawialnych (kolektory słoneczne, ferma wiatrowa)						

Obszar strategiczny III - Kapitał ludzki

Obszar strategiczny III - Kapitał ludzki	Cel strategiczny 1 - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	Współpraca z istniejącymi organizacjami pozarządowymi		X				
		Wspierania powstawania nowych organizacji pozarządowych, istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy		X				
		Propagowanie demokracji uczestniczącej wśród młodzieży		X				
		Ułatwienie kontaktu z władzami gminy za pomocą technik informatycznych	X	X	X			
		Działanie na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej		X				
		Polityka dostępu do informacji – jawność życia publicznego	X	X				
		Tworzenie warunków do działań na rzecz tolerancji		X				
		Tworzenie warunków do pełnej integracji ze społecznością osób niepełnosprawnych		X				
	Cel strategiczny 2 - Edukacja, kształcenie przez całe życie	Upowszechnianie i objęcie większej liczby dzieci edukacją przedszkolną		X				X
		Działania na rzecz podnoszenia nauczania w stopniu podstawowym		X				X
		Rozwój szkolnictwa gimnazjalnego poprzez zwiększenie oferty edukacyjnej		X				X
		Propagowanie modelu aktywnego, rozwijającego się społeczeństwa		X				X
		Zwiększenie oferty szkół związanej z zajęciami pozalekcyjnymi		X				X
		Działania zmierzające do wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy		X				X
		Wspieranie kształcenia ustawicznego		X				X
		Optymalne wykorzystanie istniejącej bazy i kadry dla potrzeb działań szkoleniowych dla mieszkańców gminy		X	X			
		Monitorowanie poziomu i struktury bezrobocia na terenie gminy w celu kształtowania polityki szkoleniowej		X				X
		Dostosowywanie bazy dydaktycznej i lokalowej szkół do potrzeb edukacyjnych mieszkańców		X	X			
		Wspieranie doradztwa zawodowego		X				
		Współpraca i partnerstwo z instytucjami szkoleniowymi		X				
	Cel strategiczny 3 – Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Propagowanie stosowania technologii informatycznych w gospodarce i życiu społecznym gminy	X			X	X	
		Udział w projektach regionalnych zmierzających do poprawy infrastruktury teleinformatycznej na terenie gminy		X	X		X	
		Kontynuacja działań na rzecz ułatwienia dostępu mieszkańców do Internetu oraz usług świadczonych on-line		X	X		X	
		Zwiększenie zakresu usług administracji, świadczonych drogą elektroniczną		X	X		X	
		Podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystania teleinformatyki (ICT)		X	X		X	
	Cel strategiczny 4 – Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego	Inicjowanie współpracy i koordynacja działań służb bezpieczeństwa publicznego	X					X
		Działania na rzecz podniesienia świadomości obywateli w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo	X					X
		Informowanie o sposobach aktywnych zachowań w obliczu zagrożeń i aktów wandalizmu	X					X
		Monitorowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych na terenie gminy			X			X
		Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przebudowę i modernizację miejsc niebezpiecznych i uspokojenie ruchu			X			X
		Aktywne wspieranie pracy wychowawczej z młodzieżą w szkołach		X				
		Organizacja akcji informacyjnych o zagrożeniach		X				
		Działania zmierzające do rozwiązywania problemu waleśających się psów		X				
		Działania na rzecz podniesienia świadomości narastających zagrożeń narkomani i innych uzależnień		X				
		Wspieranie rozbudowy bazy sprzętowej i lokalowej OSP			X			X
		Kontynuacja budowy oświetlenia na szlakach komunikacyjnych na terenie gminy			X			X
	Cel strategiczny 5 – Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego	Rozpoznawanie zagrożeń i wspieranie działań z zakresu profilaktyki uzależnień	X					X
		Wspieranie działań mających na celu profilaktykę i promocję zdrowia	X					X
		Działania zmierzające do zabezpieczenia podstawowych potrzeb grup wymagających pomocy: ludzi starszych, niepełnosprawnych, osób będących w trudnej sytuacji materialnej, bezradnych i zagrożonych wykluczeniem, a także rodzin patologicznych itp.	X					X
		Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	X					X
		Działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych	X					X
		Działania ułatwiające powrót kobietom na rynek pracy po okresie macierzyństwa	X					
		Pomoc w organizowaniu i wspieranie działalności świetlic i klubów młodzieżowych		X	X			
		Współpraca z Parafiami oraz organizacjami społecznymi w organizowaniu pomocy i wspieraniu osób potrzebujących	X					X